

T.C.
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
ENDÜSTRİ MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ BİLİM DALI

AT YARIŞLARI SEKTÖRÜNDE ÇALIŞAN
SEYİSLERİN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ANALİZİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mehmet POLAT

İstanbul
Şubat - 2024

T.C.
İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
ENDÜSTRİ MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ BİLİM DALI

AT YARIŞLARI SEKTÖRÜNDE ÇALIŞAN SEYİSLERİN İŞ
SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ANALİZİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mehmet POLAT

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Ahmet Korhan BİNARK

İstanbul
Şubat - 2024

TEZ ONAYI

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğüne,

Bu çalışma, jürimiz tarafından Endüstri Mühendisliği Anabilim Dalı, İş Sağlığı ve Güvenliği Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Ahmet Korhan BİNARK

Üye: Doç. Dr. Çağla PARKAN YARAMIŞ

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Emine Elif NEBATİ

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Erhan İÇENER

Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek lisans tezi olarak hazırladığım “**At Yarışları Sektöründe Çalışan Seyislerin İş Sağlığı ve Güvenliği Analizi**” adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlandığı aşamaya kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığımı, bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

Mehmet POLAT

ÖN SÖZ

Araştırmamdaki her aşamada bana yardımcı olan değerli tez danışmanım Prof. Dr. Ahmet Korhan BİNARK'a, lisans ve yüksek lisans eğitimim boyunca benden desteklerini esirgemeyen aileme, her koşulda bana olan desteğini en içten duyguları ile hissettiren Aylın ÖZTÜRK'e, İstanbul Veliefendi Hipodromu'nda gerekli araştırma ve anket uygulamasını yapabilmem için verdiği izin ve destekten dolayı Türkiye Jokey Kulübüne ve yüksek lisans tez çalışmamda desteklerini sunan İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı'ndaki çalışma arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunarım.

Mehmet POLAT
İstanbul-2024

ÖZET
AT YARIŞLARI SEKTÖRÜNDE ÇALIŞAN
SEYİSLERİN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ANALİZİ

Mehmet POLAT

Yüksek Lisans, İş Sağlığı ve Güvenliği

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Ahmet Korhan BİNARK

Şubat, 2024 - 68 Sayfa

İş sağlığı ve güvenliği Türkiye’de hâlâ gelişmekte olan bir konudur. İş sağlığı ve güvenliği konusunda birçok sektörün eksiklikleri bulunmaktadır. Türkiye’deki at yarışları sektörü de bu sektörlerden birisidir. At yarışları ülke ekonomisine ve istihdamına büyük katkılar sağlayan bir sektördür.

At yarışları sektörünün en önemli paydaşlarından birisi seyislerdir. Seyisler atlar ile birebir temas halinde olan ve yarış yerlerinde atlar ile en çok zaman geçiren kişilerdir. Çalışma esnasında iş sağlığı ve güvenliği açısından ciddi risklere maruz kalmaktadırlar. Bu çalışmanın amacı, seyislerin çalışma esnasında maruz kaldıkları riskleri belirlemek ve bu risklere karşı farkındalıklarının artırılmasını sağlamaktır.

Bu çalışma İstanbul Veliefendi Hipodromunda çalışan seyislere uygulanan bir anket yardımıyla incelenecek olup, seyislerin çalışma alanının ve çalışanların iş güvenliği açısından analizini yapacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yarışçılık Sektörü, Seyisler, İş Sağlığı ve Güvenliği

ABSTRACT

ANALYSIS OF OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY OF GROOMS WORKING IN THE HORSE RACING SECTOR

Mehmet POLAT

Master of Science, Occupational Health and Safety

Supervisor: Prof. Dr. Ahmet Korhan BİNARK

February, 2024 - 68 Pages

Occupational health and safety is still a developing issue in Turkey. There are deficiencies in terms of occupational health and safety in many sectors. The horse racing industry in Turkey is one of these sectors. Horse racing is a sector that makes significant contributions to the country's economy and employment.

One of the most important stakeholders in the horse racing industry is the grooms. Grooms are the individuals who have direct contact with horses and spend the most time with them at the racing venues. They are exposed to serious risks in terms of occupational health and safety during their work. The aim of this study is to identify the risks that grooms are exposed to during their work and to increase their awareness of these risks.

This study will be examined through a survey applied to grooms working at Istanbul Veliefendi Racecourse, and will analyze the working environment and employees in terms of occupational health and safety.

Key Words: The Horse Racing Industry, Grooms, Occupational Health and Safety

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAYI	i
BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ.....	ii
ÖN SÖZ.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ.....	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	x
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xi
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
GİRİŞ	1
İKİNCİ BÖLÜM	3
LİTERATÜR ÖZETİ	3
2.1. Türkiye’de İş Sağlığı ve Güvenliği.....	3
2.2. İş Sağlığı ve Güvenliği Kavramları	4
2.3. Türkiye’de İş Kazası ve Meslek Hastalıklarının Yıllara Göre İstatistiksel Verileri	5
2.4. Türkiye’de At Yarışları Sektörü	8
2.5. Türkiye’de At Yarışları Sektöründe Çalışan Meslek Grupları ve Tanımları ...	12
2.5.1. Yarış Komiserleri ve Yüksek Komiserler Kurulu.....	12
2.5.2. Yarış Hakemleri	13
2.5.3. Saha Veteriner Hekimi	13

2.5.4. Handikaper	14
2.5.5. Jokey.....	15
2.5.6. Seyis	16
2.5.7. İdman Jokeyi	17
2.5.8. At Antrenörü	18
2.5.9. Nalbant	18
2.6. At Yarışları Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği	18
2.7. Türkiye Jokey Kulübü'nün İSG' ye Yaklaşımı ve Hipodromlardaki İSG Uygulamaları.....	25
2.8. İstanbul Veliefendi Hipodromu'nda Seyislerin Çalışma Ortamı.....	30
2.9. İstanbul Veliefendi Hipodromu'nda Seyislerin Çalışma Ortamında İSG Açısından Karşılaştığı Riskler.....	34
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	36
MATERYAL VE METOD.....	36
3.1. Materyal.....	36
3.2. Metot.....	36
3.3. Kısıtlılıklar.....	37
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	38
BULGULAR.....	38
4.1. Seyislerin Demografik Özellikleri	38
4.2. Yüzde Yöntemi İle Yapılan Analizler	42
4.3. At Yarışları Sektöründe Çalışan Seyislerin İSG Farkındalık Durumunun Analizi	43

BEŞİNCİ BÖLÜM	52
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	52
KAYNAKÇA	55
EKLER.....	59
ÖZ GEÇMİŞ.....	68

TABLolar LİSTESİ

Tablo 2. 1: 2012-2022 Yılları Arasında Yaşanan İş Kazalarının Ölümle Sonuçlanma Oranı	7
Tablo 2. 2: Tigem Yıllara Göre Tay Üretim Sayıları.....	11
Tablo 2. 3: Tigem Yıllara Göre Tay Satış Hasılatı	11
Tablo 2. 4: Atçılık İş Yeri Tehlike Sınıfı	19
Tablo 4. 1: Anket Katılımcılarının Medeni Durum Dağılımı	39
Tablo 4. 2: Anket Katılımcılarının Yaş Dağılımı.....	39
Tablo 4. 3: Anket Katılımcılarının Öğrenim Durumu	40
Tablo 4. 4: Anket Katılımcılarının Meslekteki Hizmet Sürelerinin Dağılımı	41

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2. 1: 2012-2022 Yılları Arası İş Kazası Sayıları.....	6
Şekil 2. 2: 2012-2022 Yılları Arası Meslek Hastalığı Sayıları	6
Şekil 2. 3: 2012-2022 Yılları Arası Ölümlü İş Kazası Sayıları	7
Şekil 2. 4: 2012-2022 Yılları Arası Aktif Koşan At Sayısı	10
Şekil 2. 5: 2012-2022 Yılları Arası Dağıtılan İkramiye Miktarı.....	11
Şekil 2. 6: At Hastanesinde Kontrolü Yapılan Bir At.....	14
Şekil 2. 7: Yarış İçerisinde Jokeylerin Görüntüsü	15
Şekil 2. 8: İstanbul Veliefendi Hipodromunda Bir Seyis.....	16
Şekil 2. 9: İstanbul Veliefendi Hipodromunda İdman Alanında Bir Seyis.....	17
Şekil 2. 10: Yarış İçerisinde Diğer Atın Jokeyinin Kolunu Isıran Bir At.....	20
Şekil 2. 11: İlgilisine Direnerek Şaha Kalkmış Bir At.....	21
Şekil 2. 12: Ruam Hastalığına Yakalanmış Atların Görüntüleri	23
Şekil 2. 13: Pansiyon Ahırlar Giriş Kısımına TJK'nın Yaptığı Afiş Çalışması.....	25
Şekil 2. 14: TJK'nın İSG Farkındalığı Oluşturmak İçin Hazırladığı Afiş	26
Şekil 2. 15: TJK'nın Atık Kutuları İçin Yaptığı Bilgilendirme Tabelaları	27
Şekil 2. 16: TJK'nın Riskleri Azaltmak İçin At ve Seyisler İçin Koyduğu Kurallar.	28
Şekil 2. 17: Yarış Esnasında Bariyerleri Kırarak Dışarı Kaçan Bir At.....	30
Şekil 2. 18: Seyislerin Çalıştığı Ahırlar Bölgesi	31
Şekil 2. 19: Eyerleme Alanı	31
Şekil 2. 20: Ahır İçerisinde Bir Seyis ve Atı.....	32
Şekil 4.1: Anket Katılımcılarının Medeni Durum Dağılımı	38
Şekil 4.2: Anket Katılımcılarının Yaş Dağılımı.....	39
Şekil 4.3: Anket Katılımcılarının Öğrenim Durumları Dağılımı	40
Şekil 4.4: Anket Katılımcılarının Meslekteki Hizmet Sürelerinin Dağılımı.....	41

KISALTMALAR LİSTESİ

ILO	: International Labour Organization / Uluslararası Çalışma Örgütü
İSG	: İş Sağlığı ve Güvenliği
İSGK	: İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu
KKD	: Kişisel Koruyucu Donanım
NIOSH	: National Institute for Occupational Safety and Health / Ulusal Mesleki Emniyet ve Sağlık Enstitüsü
SGK	: Sosyal Sigortalar Kurumu
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences (IBM)
TİGEM	: Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü
TJK	: Türkiye Jokey Kulübü
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
WHO	: World Health Organization / Dünya Sağlık Örgütü
YKK	: Yüksek Komiserler Kurulu

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Türkiye’de 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 30 Haziran 2012’de Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 6331 sayılı kanunun 1. maddesinde “İşyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzeltmektir.” şeklinde kanunun amacı belirtilmiştir. Bahse konu kanun iş yerlerinde oluşabilecek iş kazası ve meslek hastalıklarının oluşmasını önlemeye yöneliktir.

İş sağlığı ve güvenliği, çalışan için olduğu kadar işveren için de önem arz etmektedir. Çalışanın maruz kalacağı iş kazası ve meslek hastalığı gibi riskler onu gelirinden yoksun bırakıp işsiz kalmasına belki de yaşamsal fonksiyonlarını kaybederek sakat kalmasına hatta ölümüne sebep olabilir. Bu durum aynı zamanda çalışanın ailesini de maddi ve manevi kayıplara uğratmaktadır. İşveren açısından bakıldığında ise yetiştirdiği insan kaynağının iş gücü kaybı işverenin maddi ve manevi zarara uğraması demektir. Her koşulda iş sağlığı ve güvenliği kurallarına riayet etmek çalışan, işveren, çalışanın ailesi ve ülke ekonomisi açısından son derece önemlidir (Karacan & Erdoğan, 2011).

Türkiye’de at yarışları oldukça popüler ve ülke ekonomisine ciddi katkıları olan bir spor dalıdır. At yarışları sektörü veteriner hekim, at antrenörü, jockey, seyis, yarış hakemi, start görevlisi, handikaper, yetiştirici ve hipodrom çalışanı gibi mesleklerle istihdam alanı oluşturmaktadır. Adeta bacasız fabrika gibi olan bu sektör kamu bütçesine ciddi oranda kaynak sağlamaktadır (Ünlüoğlu, 2022). At yarışı endüstrisinde çalışan işçilerin sağlık durumu, kazalar, hastalıkların sayısı ve niteliği hakkında çok az şey bilinmektedir (Hendricks, Downes, Gibbins, Casini, & Page, 2009). Ülkemizde ve dünyada bu alanda yeterli çalışma yapılmadığından araştırma ve geliştirmeye bakir bir alandır. At yarışları dünyada iki farklı tür canlının (insan ve at) birlikte yaptığı tek spor dalıdır. Bu sebeple sektörde çalışanların iş güvenliği açısından riskleri sadece insan ve makine ile ilgili değil aynı zamanda at ile de ilgilidir.

Bu çalışmada at yarışı sektöründe çalışan seyislerin mesleklerine yönelik iş sağlığı ve güvenliği risklerinin farkındalığını ölçmek, riskleri azaltmak ve ortadan kaldırmak için gerekli iyileştirmeleri bulmak amacıyla İstanbul Veliefendi Hipodromunda çalışan

183 seyise anket uygulaması yapılmış ve İstanbul Veliefendi Hipodromu'nda seyislerin çalışma ortamı fiziksel olarak incelenmiştir. Yapılan literatür araştırması sonucunda daha önce Türkiye'de bu alanda yayınlanmış bir çalışmanın bulunmadığı görülmüştür.

İKİNCİ BÖLÜM

LİTERATÜR ÖZETİ

2.1. Türkiye’de İş Sağlığı ve Güvenliği

Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nde iş sağlığı ve güvenliği 30 Haziran 2012’de yürürlüğe girmiş olan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu (İSGK) ile yasal bir zemine oturtulmuştur. 6331 sayılı İş Güvenliği Kanunu; kamu ve özel sektöre ait bütün işlere ve işyerlerine, bu iş yerlerinin işverenleri ile işveren vekillerini, çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanları kapsamaktadır. 6331 sayılı İş Güvenliği Kanunu’nun temel amacı 6331 sayılı İş Güvenliği Kanunu Madde-1’de açıklandığı üzere; *“İşyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemektir”* şeklinde belirtilmiştir.

İş sağlığı ve güvenliği, geniş bir perspektife sahip olan bir kavramdır. Bu kavram, sadece çalışanların sağlığını değil, aynı zamanda iş güvenliğini, çevrede yaşayan diğer bireylerin sağlığını ve güvenliğini de içermektedir. Bu sebeple, iş sağlığı ve güvenliğinin korunması yüksek derecede önem arz etmektedir. Bu hedefe ulaşabilmek için, iş sağlığı ve güvenliği için bir sistem kurulmalı ve bu amaç doğrultusunda belirli kuralların konulması gerekmektedir. Bu yöntemler, hem işyerinde çalışanların hem de genel toplumun sağlığını ve güvenliğini güvence altına alarak sürdürülebilir bir çalışma ortamı oluşturmayı hedeflemektedir (Karaahmetoğlu, 2022). İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’nun 2012 yılında yürürlüğe girdiğinden yola çıkarsak ülkemizin bu konuda henüz yolun çok başında olduğu görülmektedir.

Türkiye’de 6331 sayılı İSGK yürürlüğe girmeden öncede ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü) ile de İş Sağlığı ve Güvenliğinin daha iyi noktalara getirilmesi için karşılıklı sözleşmeler sağlanmıştır. Bu sözleşmeler; İş Güvenliği ve Sağlığı Sözleşmesi, 1981 (No. 155) ve İş Sağlığı Hizmetleri Sözleşmesi, 1985 (No. 161). 2015 yılında, İş Sağlığı ve Güvenliğini Geliştirme Çerçeve Sözleşmesi, 2006 (No. 187) sırası iledir (<https://www.ilo.org>, 2023). ILO’nun İSG açısından uluslararası alanda yeri oldukça önemlidir. ILO, iş kazaları ve meslek hastalıklarıyla mücadelede çalışanları korumayı hedefleyen düzenlemeleriyle öne çıkmaktadır. Bu kapsamda, iş sağlığı ve güvenliğini tehdit eden risklere karşı alınan önleyici tedbirler, çalışanların sağlıklı bir biçimde faaliyet göstermelerini ve daha güvenli bir çalışma ortamında bulunmalarını sağlamak

amacıyla önemli prensipleri hayata geçirmiştir. Dolayısıyla, ILO'nun belirlediği bu prensipler, iş sağlığı ve güvenliği düzenlemelerine sağlam bir temel oluşturmuştur (Şen, 2015).

Türkiye temel olarak AB üyeliği süreci ile İSG'yi bir sorun olarak ele almıştır. AB üyeliği yolunda yapılan reformlar sonucu İSG mevzuatını AB standartlarına uygun hale getirmeye çalışmıştır. Türkiye'nin halen dünyada en çok ölümlü iş kazalarının gerçekleştiği ülkelerden biri olması gerçeği bize göstermektedir ki ülke olarak İSG alanında kat etmesi gereken çok yolunun olduğudur. Bunların temel sebebi olarak; uygulamada sorunlar yaşanması, işverenlerin geçiş sürecine hazır olmamaları ve çalışanların konu hakkında yeterli farkındalığa ulaşamamaları olarak gösterilebilir (Koçak & Koray, 2018).

2.2. İş Sağlığı ve Güvenliği Kavramları

İş sağlığı ve güvenliğini tam olarak anlayabilmemiz için İSG kavramlarına hâkim olmamız gerekmektedir. 6331 sayılı İSGK madde 2' de;

Çalışan: Kendi özel kanunlarındaki statülerine bakılmaksızın kamu veya özel işyerlerinde istihdam edilen gerçek kişiyi,

İş Kazası: İşyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen engelli hale getiren olayı,

İşveren: Çalışan istihdam eden gerçek veya tüzel kişi yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşları,

İşyeri: Mal veya hizmet üretmek amacıyla maddi olan ve olmayan unsurlar ile çalışanın birlikte örgütlendiği, işverenin işyerinde ürettiği mal veya hizmet ile nitelik yönünden bağlılığı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen işyerine bağlı yerler ile dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden ve mesleki eğitim yerleri ve avlu gibi diğer eklentiler ve araçları da içeren organizasyonu,

Önleme: İşyerinde yürütülen işlerin bütün safhalarında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili riskleri ortadan kaldırmak veya azaltmak için planlanan ve alınan tedbirlerin tümünü,

Risk: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

Risk değerlendirmesi: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmaları,

Tehlike: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,

Tehlike sınıfı: İş sağlığı ve güvenliği açısından, yapılan işin özelliği, işin her safhasında kullanılan veya ortaya çıkan maddeler, iş ekipmanı, üretim yöntem ve şekilleri, çalışma ortam ve şartları ile ilgili diğer hususlar dikkate alınarak işyeri için belirlenen tehlike grubunu belirtecek şekilde tanımlanmaktadır.

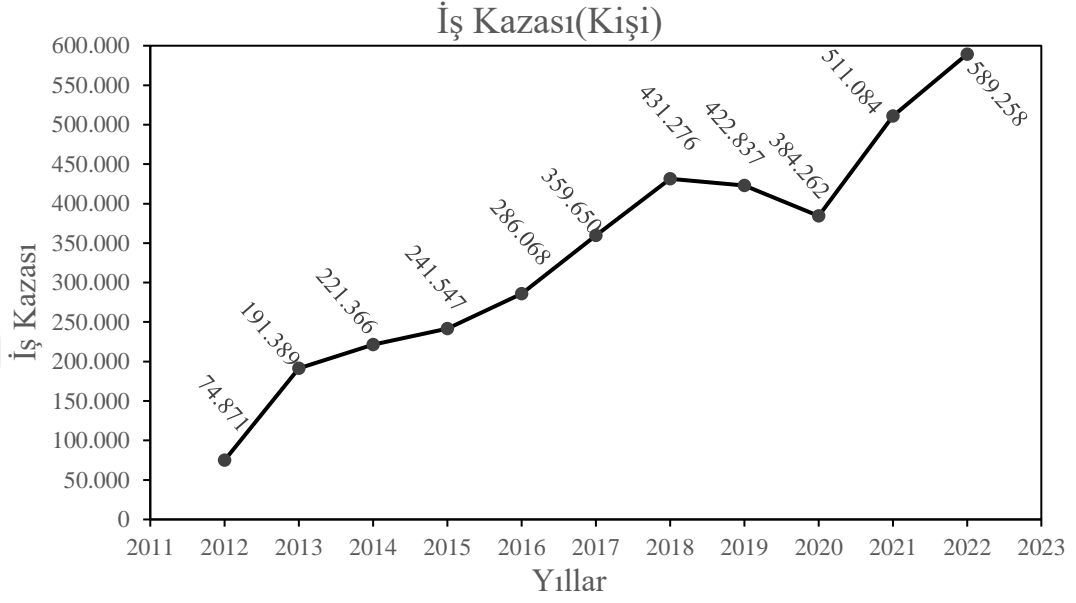
ILO/WHO İş Sağlığı Ortak Komitesi 1995 yılındaki 12. oturumunda iş sağlığı için;

İş sağlığı, hangi işi yaparlarsa yapsınlar bütün çalışanların fiziksel, zihinsel ve sosyal refahlarının mümkün olan en yüksek düzeye çıkarılmasını ve burada tutulmasını; çalışma koşullarından kaynaklanan sağlık sorunlarının önlenmesini; işçilerin işleriyle ilgili olup sağlığa zararlı risklerden korunmalarını; işçilerin fiziksel ve biyolojik kapasitelerine uygun mesleki ortamlarda çalıştırılmalarını; özetle işin insana, insanın da işine uygun hale getirilmesini hedefler tanımını belirlemiştir (<https://www.ilo.org>, 2023).

2.3. Türkiye’de İş Kazası ve Meslek Hastalıklarının Yıllara Göre İstatistiksel Verileri

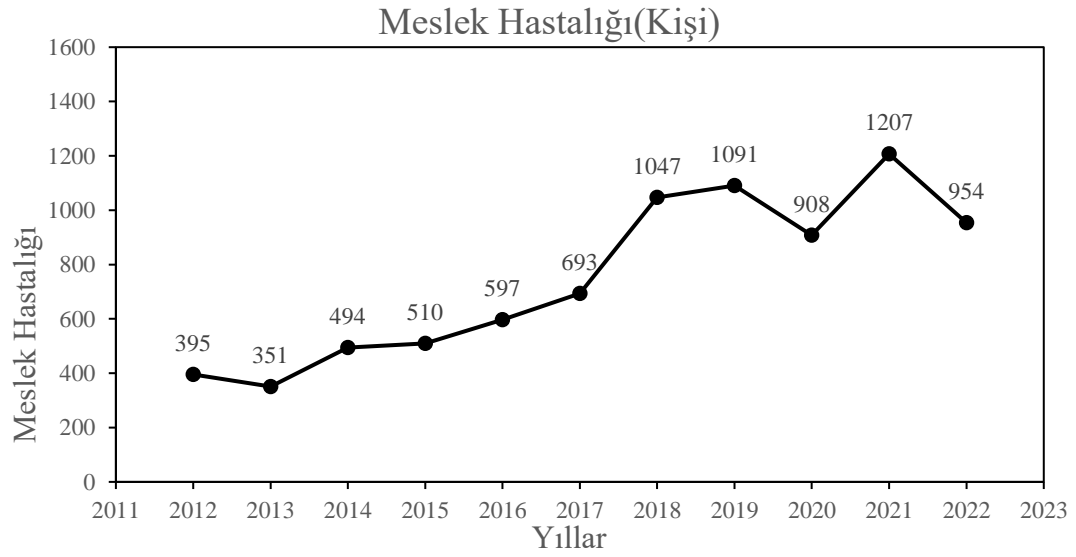
Türkiye’de çalışanların verileri Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’na bağlı olan Sosyal Güvenlik Kurumu tarafınca toplanıp arşivlenmektedir. Arşivlenen bu veriler Sosyal Güvenlik Kurumu resmi web sitesinde SGK İstatistik Yıllıkları olarak herkese açık şekilde paylaşılmaktadır. SGK’nın sunduğu bu veriler sigortalı çalışanlar üzerinden sağlanan verilerdir (SGK, 2023).

TÜİK verilerine göre 2022 yılında kayıt dışı istihdam oranı %26,8 olarak hesaplanmıştır. Buradan da görüleceği üzere tüm iş kazaları kayıt altına alınamamaktadır (TÜİK, 2023).

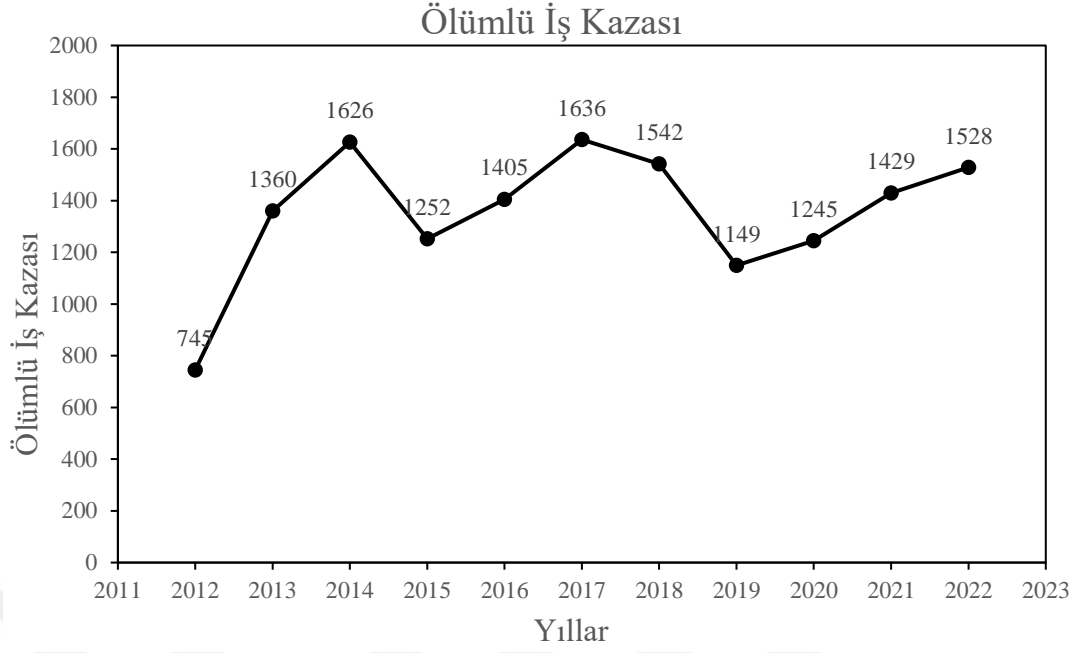
Şekil 2. 1: 2012-2022 Yılları Arası İş Kazası Sayıları

Kaynak: www.sgk.gov.tr, 2023.

Şekil 2. 2: 2012-2022 Yılları Arası Meslek Hastalığı Sayıları

Kaynak: www.sgk.gov.tr, 2023.

Şekil 2. 3: 2012-2022 Yılları Arası Ölümlü İş Kazası Sayıları

Kaynak: www.sgk.gov.tr, 2023.

Tablo 2. 1: 2012-2022 Yılları Arasında Yaşanan İş Kazalarının Ölümle Sonuçlanma Oranı

Yıl	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
İş Kazası	74.871	191.389	221.366	241.547	286.068	359.650	431.276	422.837	384.262	511.084	589.258
İş Kazası Ölüm	745	1360	1626	1252	1405	1636	1542	1149	1245	1429	1528
Ölüm Oranı (%)	1.00	0.71	0.73	0.52	0.49	0.45	0.36	0.27	0.32	0.28	0.26

Kaynak: www.sgk.gov.tr, 2023.

Tablo 2.1’de görüldüğü üzere ülkemizde iş kazası ve iş kazası sonucu ölümler oldukça yüksek seviyededir. Buradan İSG alanında hala yeteri düzeye ulaşamadığımızı anlayabiliriz. Bu alanda yapılacak bilimsel araştırma ve sahada yapılacak olan çalışmalara daha fazla özenilmesi gerektiği aşikârdır.

2.4. Türkiye’de At Yarışları Sektörü

Global düzeyde birçok ülkede, farklı at yarışı türleri düzenlenmektedir. Bunlar; engelli koşular, arabalı koşular, rahvan, tırıs ve düz koşu yarışları gibi yarış çeşitleridir. Bu yarış türlerinin arasında en popüler olanı düz koşulardır. Türkiye ve dünyada düz koşular büyük bir ilgi ile takip edilmektedir. Bu yarışlar, veteriner hekimlerden eğitmenlere, antrenörlere, jokeylere, seyislere ve yetiştiricilere kadar bir dizi meslek için önemli bir istihdam kaynağı oluşturur. Ayrıca, yarışlar üzerinden alınan kesintiler ve ödenen vergiler, kamu bütçesine önemli bir gelir kaynağı sağlamaktadır (Ünlüoğlu, 2022).

At yarışları sektörünün en temel bileşeni attır. Dolayısı ile atla ilgili olan tüm sporlar iki canlının bir arada yaptığı tek spor dalıdır. At endüstrisinin ekonomik faaliyetleri, atların çeşitli spor, rekreasyonel ve çalışma faaliyetleri için üretilmesi ve kullanılmasını içermektedir. At yarışı endüstrisi, sahipler ve yetiştiricilerle birlikte antrenörler ve yarış pisti yöneticileri gibi çeşitli ekonomik sektörlerde faaliyet gösteren kişiler arasında karmaşık bir etkileşimi içerir ve bu etkileşimin birleşim noktası attır (Freeman, Woods, & Walker, 1997).

Türkiye’de resmi olarak at yarışları 10.07.1953 tarihinde kabul edilen 6132 sayılı kanun kapsamında Türkiye Jokey Kulübü(TJK) tarafından yapılmaktadır. Jokey Kulüp; 23 Ekim 1950 tarihinde dönemin Cumhurbaşkanı ve Başbakanının onayları alınarak o dönemin Devlet Bakanı Fevzi Lütfi Karaosmanoğlu, Kocaeli Milletvekili Saim Önhon, Halim Sait Türkhan, Nejat Evliyazade ve Sait Akson tarafından kurulmuştur. Kulübün statüsü kamu yararına hizmet eden kurum olarak belirlenmiştir. 10 Temmuz 1953'te kabul edilen 6132. Sayılı "At Yarışları Hakkında Kanun"un 5. Maddesi temel alınarak, Türkiye Jokey Kulübü ile Tarım Bakanlığı arasında bir anlaşma gerçekleştirilmiş ve Türkiye Jokey Kulübü, 3 Ekim 1953 tarihinden itibaren 6132. Sayılı Yasa'nın 5. Maddesi çerçevesinde ve Tarım ve Köyüşleri Bakanlığı'nın verdiği yetkiyle at yarışlarını düzenleme sorumluluğunu üstlenmiştir (TJK, 2017).

1954 yılında; Ankara, İzmir ve İstanbul olmak üzere 3 hipodromda toplam 43 yarış gününü sağlayacak bir yarış takvimi uygulanmıştır. Şu anda bu 3 ile, Adana, Antalya, Bursa, Şanlıurfa, Elazığ, Diyarbakır ve Kocaeli’deki hipodromlar dahil edilerek yarış

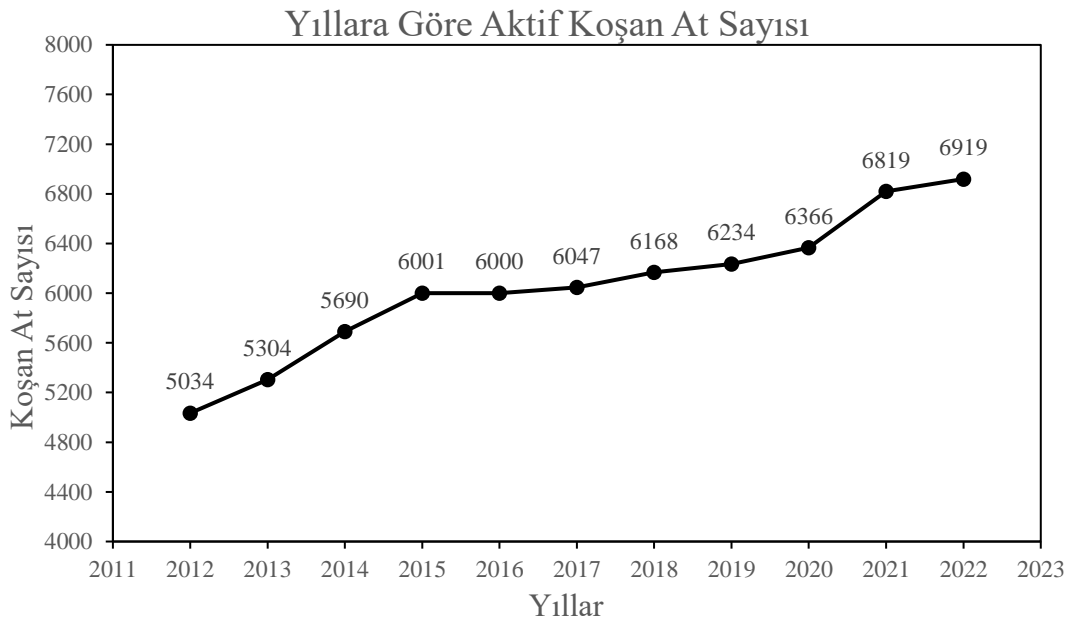
yapılan şehir sayısı 10'a çıkartılmış ve at yarışları takvimi tüm yılı kapsayacak şekilde at yarışları aralıksız olarak yapılmaya devam etmektedir. 10 ilde bulunan hipodromların yanı sıra TJK tarafından at yetiştiriciliğine ve at yetiştiriciliğinin sağlanabilmesi adına yetiştiricilik altyapılarına da ehemmiyet verilmiştir. İngiliz at yetiştiriciliği için Bursa Karacabey'de pansiyon hara, Arap Atı yetiştiriciliği için de Eskişehir Mahmudiye ve Şanlıurfa'da pansiyon haralar kurulmuş ve işletmeleri TJK tarafından yapılmaktadır. Özel yetiştiricilere hizmet etmesi amacı ile de İzmir Torbalı, İzmit Merkez, Adana Seyhan, Şanlıurfa ve Silivri Aşım İstasyonları kurulmuştur (TJK, 2017).

TJK sektörün ülke içerisindeki önemini vurgulamak amacı ile 2017 yılında Uluslararası Bağımsız Denetim ve Danışmanlık Şirketi olan Deloitte Şirketi'ne atçılık sektörünün ülke ekonomisine katkısı üzerine bir araştırma yaptırmıştır. Bu araştırmada 2017 yılında Türk Atçılık Soy Kütüğü'ne kayıtlı 42 bin at değerlendirmeye alınmıştır. Yapılan araştırma sonucu sektörün ülke ekonomisine 2,3 milyar TL, kamu bütçesine de yıllık 1,2 milyar TL katkı sağlandığı belirlenmiştir. Araştırmanın sonuç raporunda bir atın dolaylı ve çarpan etkileri ile beraber üç kişiye istihdam sağladığı, 11 kişinin ise geçimini idame ettirdiği belirlenmiştir. Sektörün 2017 yılı itibarı ile 65.000'i yarış atçılığında olmak üzere toplam 84.000 kişiye istihdam sağladığı, 300.000 kişinin ise geçim kaynağı olduğu belirtilmiştir. Atçılık sektörünü bacasız sanayi diye tasvir edebiliriz (TJK, 2017).

Türkiye'deki atçılık sektörünün ülke ekonomisine bir diğer katkısı da T.C. Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü(TİGEM) tarafından sağlanmaktadır. TİGEM, dünya genelinde önemli bir safkan Arap atı yetiştirme ve ıslah merkezi olarak tanınmaktadır. Yıllar boyunca gerçekleştirdiği ıslah çalışmaları sayesinde yüksek koşu performansına sahip taylar elde etmiş ve safkan Arap atı yetiştiriciliği alanında önemli bir yer edinmiştir. TİGEM'in yetiştirip sattığı taylardan elde ettiği kâr direkt olarak devletin kasasına girmekte ve dolayısı ile kamu yararını sağlamaktadır. TİGEM, Karacabey, Anadolu ve Sultansuyu işletmelerinde dünyada örneğine az rastlanır şekliyle 49 ana, 12 baba kan hattı ile tay üretimini gerçekleştirmektedir. Üç işletmede toplam 1500 baş üzerinde at varlığı ile faaliyetlerine devam etmektedir. Bu da aynı zamanda TİGEM'in bulunduğu illere de ekonomik katkı sağladığını göstermektedir (TİGEM, 2023).

Sektörel anlamda durumu şu şekilde özetleyebiliriz. Bir yarış atının doğabilmesi için anne ve babasının hara ve çiftlik hayatının olması dolayısı ile anne ve babaya da bakım

gerektiği istihdamın daha tay annenin karnında iken başladığını görmekteyiz. Doğan bir tayın koşacağı güne gelene kadar İngiliz safkan ise 1,5 yaşına kadar, arap safkan tay ise 2,5 yaşına kadar çiftlik bakımı gerekmektedir. Bu durum da seyislere, veterinerlere, nalbantlara ve çiftlikteki tarımsal faaliyetlere(yem, ot yetiştirilmesi) kadar istihdam alanı sağlanmaktadır. Tay yarış yerine gelince; seyis, antrenör, veteriner, nalbant, yarış yeri çalışanları, idman jockeyleri, hipodromlara ot, yem, ilaç sağlayan tedarikçilere, start görevlilerine, yarış hakemlerine ve handikaperlere kadar birçok iş alanına istihdam yaratmaktadır.

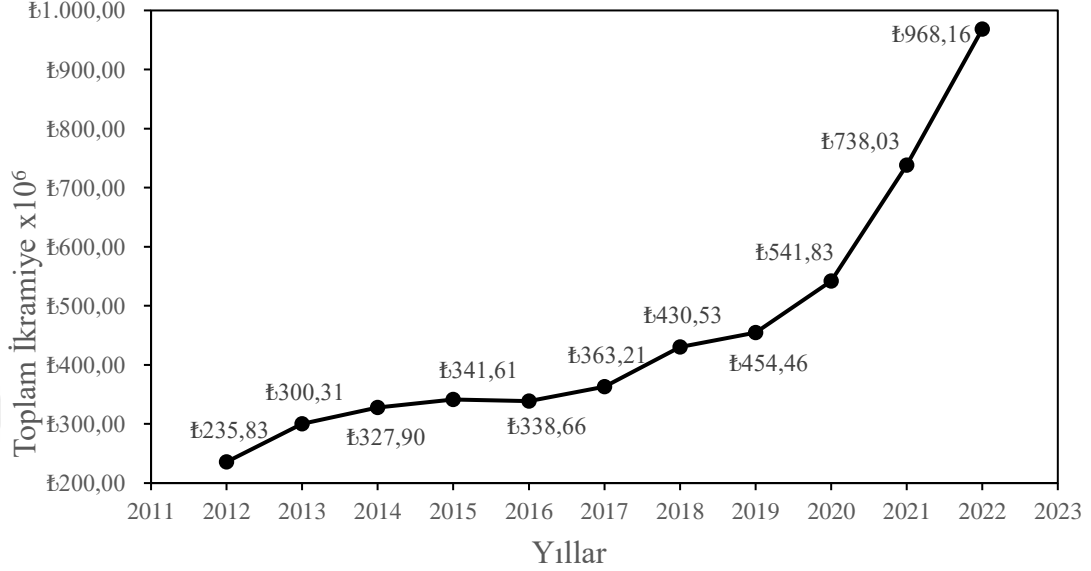

şekil 2. 4: 2012-2022 Yılları Arası Aktif Koşan At Sayısı

Kaynak: <https://www.tjk.org/TR/YarisSever/Static/Page/AyrintiliIstatistikler>, 2023.

şekil 2.4'de görüldüğü üzere yıllar geçtikçe at sayısı artmaktadır. At sayısının artmasıyla sektördeki paydaşların istihdam oranında buna bağlı olarak artış gösterir. 2017 yılına göre aktif koşan at sayısı %14.4 artmıştır. 2017 yılında Uluslararası Bağımsız Denetim ve Danışmanlık şirketi olan Deloitte şirketi'nin yaptığı araştırmada bir atın üç kişiye istihdam sağladığını 11 kişinin geçimine doğrudan etki ettiğinden yola çıkarsak; 2017 yılında yarış atçılığı sektöründe 65.000 kişiye istihdam sağladığını ve günümüzde bu sayının yaklaşık 75.000 kişiye denk geldiğini öngörebiliriz.

Yıllara Göre Toplam Dağıtılan İkramiye

Şekil 2. 5: 2012-2022 Yılları Arası Dağıtılan İkramiye Miktarı

Kaynak: <https://www.tjk.org/TR/YarisSever/Static/Page/AyrintiliIstatistikler>, 2023.

Şekil 2.5’de yıllara göre sektörde dağıtılan ikramiyeler görünmektedir. 2017 yılında dağıtılan ikramiye miktarı 363,21 milyon Türk Lirası iken 2022 yılında 968,16 milyon Türk Lirası dağıtılmıştır.

Tablo 2. 2: Tigem Yıllara Göre Tay Üretim Sayıları

Yıllar	2002	2005	2010	2015	2019	2020	2021	2022
Tay(Baş)	310	319	316	332	330	363	370	377

Kaynak: www.tigem.gov.tr, 2023.

Tablo 2. 3: Tigem Yıllara Göre Tay Satış Hasılatı

Yıllar	2010	2015	2019	2020	2021	2022
Tay Satış Hasılatı	17.537.000	30.264.000	39.732.000	52.669.000	69.709.000	93.380.000

Kaynak: www.tigem.gov.tr, 2023.

Tablo 2.3’de TİGEM’in satış hasılatının her geçen yıl arttığı görülmektedir.

2.5. Türkiye’de At Yarışları Sektöründe Çalışan Meslek Grupları ve Tanımları

At yarışları sektörü içerisinde birçok meslek gurubu vardır. Bu meslek grupları; yarış komiseri, yarış hakemleri(start hakemi, varış hakemi, ring hakemi, tartı hakemi), veteriner hekim, handikaper, jokey, seyis, idman jokeyi, at antrenörü ve nalbant olarak gösterilebilir. Bu meslek gruplarının tanımları 10/7/1953 tarihli ve 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanun ve 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı Gıda ve Yem Kanunu’na göre; “*at yarışlarının tertibi, sevk ve idaresi, Yüksek Komiserler Kurulu, at yarışları ile ilgili diğer görevlilerin görev, yetki ve sorumlulukları ile Jokey Kaza ve Yardım Sandığının yönetimi ve çalışmasına ilişkin usul ve esasları*” düzenlemek adına 27.10.2022 tarih 31996 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan At Yarışları Yönetmeliği Madde 4’te açıkça belirtilmiştir (www.mevzuat.gov.tr, 2010).

2.5.1. Yarış Komiserleri ve Yüksek Komiserler Kurulu

Yüksek Komiserler Kurulu; 639 sayılı Tarım ve Orman Bakanlığı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 24 üncü maddesinde belirtildiği üzere, Bakanlığın sürekli kuruludur. Bu Kurul, At Yarışları Hakkında 6132 sayılı Kanun ve buna bağlı olarak çıkarılan At Yarışları Yönetmeliği'nin 5 inci maddesi uyarınca, Bakan tarafından, tercihen at yetiştirme ve ıslahı, at yarışları ve yarış mevzuatı konularında bilgi ve tecrübe sahibi, üniversite mezunu ve 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesindeki şartları taşıyan kişiler arasından seçilen dokuz kişiden teşekkül eder. Bakan, üyeler arasından bir Kurul Başkanı ve Başkan Yardımcısı görevlendirir. Yüksek Komiserler Kurulu; 6132 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılan at yarışları ve bu yarışlar üzerine tertip edilen müşterek bahisler, at ıslahı ve atçılığın teşvik edilmesi ile safkan Arap ve İngiliz atlarının soy kütüğü işlemleri konusunda çalışmalar yapmaktadır (www.ykk.gov.tr, 2023).

Bir atın soy kütük bilgilerinin onaylanması, satış işlemlerinin gerçekleşmesi, atın isminin tescillenmesi ve yarış yerlerindeki sevk ve idare komiserler kurulu tarafından sağlanmaktadır (www.ykk.gov.tr, 2023).

2.5.2. Yarış Hakemleri

Yarış hakemleri Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı olarak çalışan devlet memurlarıdır. Yarış yerlerinde yarışların kurallarına uygun şekilde yapılmasını kontrol ederler. 27.10.2022 tarih 31996 sayı numaralı Resmi Gazete’de Yayımlanan At Yarışları Yönetmeliği Madde 2’de;

***Eyerleme hakemi ve yardımcıları:** Koşulara katılacak atların usulüne uygun eyerlenmelerini kontrol eden görevlileri,*

***Pist muayene hakemi ve yardımcıları:** Koşuların yapılacağı çim ve kum pistlerin koşulara uygun olup olmadığını tespit eden görevlileri,*

***Ring hakemi ve yardımcıları:** Koşulara katılacak atların ve binicilerin koşulardan önce ring mahallinde belli bir düzen içerisinde tanıtılmasını ve starta sevkini sağlayan görevlileri,*

***Start hakemi ve yardımcıları:** Koşulara katılacak atların start makinesine girmelerini sağlayan ve startı veren görevlileri,*

***Tartı hakemi ve yardımcıları:** Koşulara katılacak atların bu Yönetmelik hükümlerine göre binicilerinin birinci ve ikinci tartılarını yapan görevlileri,*

***Variş hakemi ve yardımcıları:** Koşuya katılan atların koşuyu bitiriş sıra ve zamanlarını tespit eden görevlileri olacak şekilde tanımlanmaktadır.*

2.5.3. Saha Veteriner Hekimi

27.10.2022 tarih 31996 sayı numaralı Resmi Gazete’de Yayımlanan At Yarışları Yönetmeliği Madde 4’de; “Saha veteriner hekimi: Koşuya iştirak edecek atların sağlık ve eşkâl muayenelerini yapmak, ani vakalarda ilk sıhhi tedbirleri almak ve koşuların dürüstlüğü bakımından şüpheli gördüğü durumları Yarış Komiserler Kuruluna bildirmekle görevli veteriner hekimi” olarak ifade edilmektedir. Bunun yanında TJK hastanelerinde çalışan veteriner hekimler de hipodromlarda mevcuttur.

TJK at hastanelerinde çalışan veteriner hekimler mesleklerinin uzmanlık alanını yarış atları üzerinde geliştirmişlerdir. Hipodromlardaki binlerce atın sağlık kontrollerinin yapılması, sağlık sorunlarının giderilmesinde, idmanlarda ve yarışlarda yaşadıkları sakatlıkların tespit ve tedavisinde çok önemli role sahiptirler. Şekil 2.6'da at hastanesinde atın radyolojik kontrolünü yapan veteriner hekimler ve atın kontrolünü sağlayan seyisi görülmektedir.

Şekil 2. 6: At Hastanesinde Kontrolü Yapılan Bir At

Kaynak: Balıkçı, 2021.

2.5.4. Handikaper

27.10.2022 tarih 31996 sayı numaralı Resmi Gazete'de Yayımlanan At Yarışları Yönetmeliği Madde 4'te; *“Yüksek Komiserler Kuruluna doğrudan bağlı olarak çalışan atların performansına göre puan vererek, handicap koşularında atların taşıyacakları ağırlıkları tespit eden görevlileri,”* olarak tanımlanmaktadır. Handikaperler de Tarım ve Orman Bakanlığı altında çalışan devlet memurlarından oluşmaktadır.

2.5.5. Jokey

27.10.2022 tarih 31996 sayılı Resmi Gazete’de Yayımlanan At Yarışları Yönetmeliği Madde 4’te; “*Koşularda at binen ve bu Yönetmelik hükümlerine göre jokey lisansı taşıyan kişi*” jokey olarak tanımlanmaktadır.

Türkiye’de jokey olabilmek için öncelikle apranti okuluna gidilmelidir. Apranti eğitim merkezi 1985 yılında merhum jokey Ekrem KURT adına kurulmuştur. Ekrem Kurt Apranti Eğitim Merkezi, jokeylik mesleğini icra edecek lisanslı jokeyleri yetiştirmek amacıyla Türkiye’de faaliyet gösteren tek kuruluştur. Belirlenen teknik esaslara uygun olarak faaliyet göstermektedir. Bu üç yıl süreli yatılı kurs, Türkiye Jokey Kulübü tarafından finanse edilen bir programdır. Bu süre zarfında, kursiyerlerin tüm eğitim ve iâşe masrafları Türkiye Jokey Kulübü tarafından karşılanmaktadır. Apranti olduktan sonra 150 yarış kazanan apranti okulu mezunları jokey olmaya hak kazanırlar (TJK, 2017).

Hendricks, Downes, Gibbins, Casini ve Page (2009) yaptıkları çalışmada Amerika Birleşik Devletleri’nde jokeylerin bağımsız çalışanlar olduğunu belirtmişlerdir. Aynı durum Türkiye’de de geçerlidir. Jokeyler herhangi bir işveren veya kurumun çalışanı olmadıkları için İSG mevzuatına dâhil değildirlir. Bu sebeple jokey kaza yardım sandığı kurulmuştur.

Jokey kaza yardım sandığının kuruluş ve işleyişi 27.10.2022 tarih 31996 sayılı Resmi Gazete’de Yayımlanan At Yarışları Yönetmeliği’nde belirtilmektedir. Şekil 2.7’de jokeylerin yarış esnasındaki görüntüsü görülmektedir. Son sürat giden atların üstünde ne kadar büyük bir efor sarf ettikleri yüzlerine yansımaktadır. Tabi yaptıkları işin riskini de ortaya koyan bir durum olduğu söylenebilir.

Şekil 2. 7: Yarış İçerisinde Jokeylerin Görüntüsü

Kaynak: www.ntvspor.net, 2023.

2.5.6. Seyis

27.10.2022 tarih 31996 sayılı Resmi Gazete’de Yayımlanan At Yarışları Yönetmeliği Madde 4’te; “Yarış atlarının bakım, besleme, yarış alanına gidiş, dönüş, gezinti için binek ve yedek işlerinde çalışan ve binicilik dâhil diğer unsurları içeren eğitimleri alarak bu Yönetmelik hükümlerine göre seyis lisansı taşıyan kişiler” seyis olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca seyis; atların bakım, beslenme, eğitim ve kontrolünden sorumlu kişiler olarak tanımlanmaktadır (Güngör, 2022).

Swanberg, Clouser, Westneat, Marsh ve Reed (2013) yaptıkları çalışmada seyis kavramını; atlarla birebir çalışan atların bakım, beslenme, tımar, ahırların yataklarının(atların ahırlarında altlık olarak serilen talaş veya ottan oluşan ve atın ahırda rahat şekilde yatıp kalkmasını sağlayan malzeme) temizlenmesi ve atların ahırlarda gerçekleşen basit tedavilerini uygulayan kişiler olarak tanımlamaktadırlar.

Şekil 2. 8: İstanbul Veliefendi Hipodromunda Bir Seyis

Kaynak: www.cnnturk.com, 2019.

Şekil 2.8’de İstanbul Veliefendi Hipodromu’nda seyisin atını akşam gezintisine çıkardığı görülmektedir. Bu durum seyislerin rutin işlerindedir. Sabahları idman için akşamları gezinti için atın gerekli bakımlarını yaparak dışarı çıkarırlar. Şekil 2.9’ da sabah idmanı öncesi baktığı atın ısınması için bineğini yapan bir seyis görülmektedir.

Şekil 2. 9: İstanbul Veliefendi Hipodromunda İdman Alanında Bir Seyis

Kaynak: www.cnnturk.com, 2019.

2.5.7. İdman Jokeyi

Atların sabahları düzenli olarak idmanlarının yapılması gerekmektedir. Ancak pistlerde sadece apranti veya jokey lisansı olan kişiler at çalıştırabilir. Belirli sebeplerle yarışlarda at binemeyen ancak atların sabah idmanlarını gerçekleştiren ve jokey lisansı olan kişilere idman jokeyi denmektedir. Seyisler sabahları atlarının gerekli bakım ve ısınma turlarını tamamlayıp atı idman pistine getirir burada atı teslim alan idman jokeyi atın sabah çalışmasını atın antrenörünün verdiği direktifler doğrultusunda gerçekleştirir. İdman jokeyleri idman pistinde sabahın çok erken saatlerinde hazır

bulunarak günde ortalama 10-15 at çalıştırırlar.

2.5.8. At Antrenörü

At antrenörü; atletik performansı optimize etmek ve genel gelişimi desteklemek amacıyla, atları spesifik spor disiplinleri veya branşları için özel antrenmanlara ve etkinliklere tabi tutan; teknik, taktik, sosyolojik, psikolojik, kondisyon ve zihinsel açılardan hedeflere uygun bir şekilde yönlendiren eğitmen kişidir (Güngör, 2022).

27.10.2022 tarih 31996 sayı numaralı Resmi Gazete’de Yayımlanan At Yarışları Yönetmeliği Madde 4’te; “*Yarış atlarının talim, terbiye, idman, bakım, besleme, tedavilerinin takibi ve koşulara ilişkin hizmetlerinin yapılmasıyla sorumlu olan ve bu Yönetmelik hükümlerine göre antrenörlük lisansı taşıyan kişiyi*” antrenör olarak tanımlamıştır. Bahse konu yönetmelik gereği Türkiye’de düz yarışlarda at antrenörü olabilmek için üniversitelerin 2 yıllık Atçılık ve At Antrenörlüğü programlarından mezun olduktan sonra ilgili evraklarla TJK yarışçılık müdürlüğüne başvuru yapılarak antrenörlük lisanlı verilebileceği belirtilmektedir. Bir atın resmi antrenörü Tarım ve Orman Bakanlığınca lisansı onaylanmış kişi olabilmektedir. Resmi antrenörü bulunmayan at yarışlara iştirak edemez.

2.5.9. Nalbant

27.10.2022 tarih 31996 sayı numaralı Resmi Gazete’de Yayımlanan At Yarışları Yönetmeliği Madde 4’te; “*Atın tırnak bakımını yapan ve ayağına nal çakan kişiyi,*” nalbant olarak ifade edilmektedir. Nalbantlar atların tırnak bakımlarını yapar nal değişimlerini sağlarlar. At sağlığı için çok önemli role sahiptirler. Doğru çakılmamış bir nal atın tökezleyerek düşmesine bile sebep olabilir ve bu durum hem binici hem at hem de atın yanındaki seyisi için ciddi risk oluşturabilmektedir.

2.6. At Yarışları Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği

At yarışları sektöründe yukarıda açıklandığı üzere iç içe geçmiş ve bir arada çalışan birçok meslek dalı mevcuttur. Bunların ortak noktası attır. Bu sebeple bu meslek dallarını icra edenler hipodromlarda bir arada çalışmaktadır. Bunların dışında atçılığın yetiştiricilik ayağında hara, aşım istasyonu ve özel at çiftliklerinde çalışan paydaşlar

da mevcuttur. Türkiye’de at yarışları sektörüne özel olarak hazırlanmış bir İSG mevzuatı bulunmamaktadır. 6331 sayılı İSGK’ya dayalı olarak 27.02.2017 Tarih ve 29992 sayı numaralı resmi gazetede yayımlanmış olan İSG’ye İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği Ek-1 de bulunan listeye göre Tablo 2.4’de görüldüğü üzere at ve at benzeri diğer hayvan yetiştiriciliği “tehlikeli” sınıfta yer almaktadır. Yetiştiriciliğin içinde at bakımı bulunduğundan hipodromlardaki atların bakımını da bu sınıfta değerlendirebiliriz.

Tablo 2. 4: Atçılık İş Yeri Tehlike Sınıfı

(Değişik:RG-27/2/2017-29992 Mükerrer)		EK-1
İŞYERİ TEHLİKE SINIFLARI LİSTESİ		
NACE Rev.2_Altılı Kod	NACE Rev.2_Altılı Tanım	Tehlike Sınıfı
A	TARIM, ORMANCILIK VE BALIKÇILIK	
01.43	At ve at benzeri diğer hayvan yetiştiriciliği	
01.43.01	At ve at benzeri diğer hayvan yetiştiriciliği (eşek, katır veya bardo vb.)	Tehlikeli

Kaynak: www.mevzuat.gov.tr, 2023.

Atçılığın tehlike sınıfının bilinmesi bu sektörde İSG alanında yapılacak olan düzenlemeler açısından son derece önem arz etmektedir.

Atlar güçlü ve çoğu zaman hareketleri öngörülemeyen hayvanlardır (Lindahl, Bergman Bruhn, & Anderson, 2022). Özellikle yarış atlarının sportif atlar olduğunu ve bu sebeple güç ve kuvvetlerinin maksimum düzeyde tutulduğunu unutmamak gerekir. At, algılama ve hissetme yeteneğine sahip olan, büyük ve hızlı bir hayvan olup(500 kg'a kadar ağırlığa sahip, saatte 50 km hıza ulaşabilir); çevik olmasına rağmen beklenmedik bir şekilde insanı tehlikeye atabilen zararlı davranışlara da sahiptir (tekme, ısırma veya vurma). Sonuç olarak, at, etkileşimde olduğu insan güvenliği için yakın bir tehdit olarak da algılanmalıdır. Atlar güçlü oldukları kadar da ürkek hayvanlardır. Dış uyaranların anlık gelişmesine genellikle kaçarak tepki verdikleri çevrelerine farkında olmadan da ciddi zararlar verebilirler (Chapman, Thomas, & Thompson, 2020).

Atla çalışılan işlerde çalışanların atların davranışlarını bilmesi; atın idaresi, eğitimi, iş

ve yarış performansı özellikle de çalışanın iş esnasında güvenliği için oldukça önemlidir. Bu davranışlardan en riskli ve yanında ki insana zarar verebilecek olanları; ürkme(korkma), kaçma, binici üstüneyken veya bulunduğu ortamda geri gitme, şahlanma, çifte atma, ısırma ve saldırganlık gibi anormal davranışlardır. Atlar bu tarz anormal davranışları ahır içerisinde, padokta veya antrenman sahasında sergilediklerinde kendilerine ve çevrelerine ciddi zararlar verebilirler (Köseman & Şeker, 2016).

Şekil 2. 10: Yarış İçerisinde Diğer Atın Jokeyinin Kolunu Isıran Bir At

Kaynak: Armytage, 2019.

Şekil 2.10’da bir atın yarış içerisinde diğer atın jokeyinin kolunu ısırıldığı görülmektedir. Bu durum oldukça tehlike arz etmektedir. Atlar ısırıkları oldukça güçlü hayvanlardır. Isırıldığı esnada rakip jokeyin koluna verdiği tahribattan bağımsız, jokeyi tutup kolundan aşağı bile çekebilir ve yarış içerisinde ölümcül kaza çıkmasına kadar risk büyüyebilir. At ilgililerinin yarış esnasında bile dikkatli olması gerekmektedir. İSG açısından at ile etkilişimi olan her bir birey sürekli dikkatli olmalı konsantrasyonu asla bırakmamalıdır. Şekil 2.11’de ilgisine itiraz edip şaha kalkmış bir at görünmektedir. Bu davranış da at ve çevresindekiler için risk oluşturmaktadır. Çünkü arka iki ayağının

üstüne kalkan at birden aşağı inince ön ayakları ile yanındaki ilgisine ciddi zararlar verebilir.

Şekil 2. 11: İlgisine Direnerek Şaha Kalkmış Bir At

Kaynak: www.knottygirlz.com, 2020.

Iba vd. (2001) yaptıkları çalışmada; Japonya'nın yarış atlarının %80'inin yetiştirildiği Hokkaido bölgesindeki 581 at bakıcısının(seyis) maruz kaldığı at ile ilgili 637 yaralanmayı incelemişlerdir. Bu çalışmadan önce atçılık alanında ki yaralanmalar ile ilgili yapılmış olan çalışmaların geneli biniciler özelinde yapılmıştır. (Iba, ve diğerleri, 2001) yaptığı çalışma safkan çiftliklerinde çalışan seyislere yönelik İSG ve at ile ilgili yaralanmalara dair öncü niteliğinde bir çalışmadır. 7 yıllık süreçte 581 hastanın bildirdikleri yaralanmalar üzerinde yaptıkları çalışmada; yaralanmaların %39,2'sini atların vurma(tekme atma) davranışından, %18,1'nin attan düşmelerden ve %15,3'nün ezilmelerden(çarpma, basma, sıkışma vb.) oluştuğunu tespit etmişlerdir. Buradan anlaşılacağı üzere İSG açısından at ilgilerinin temel kaza sebeplerinin başında at ve onun davranışları gelmektedir. Temel yaralanmaların alt ekstermite(bacaklar) en fazla olacak şekilde, omuz-üst ekstermite(kollar) ve göğüs sırası ile olduğu tespit edilmiştir. Teşhis açısından yaralanmaların en fazla olduğu tanılar; morluk, kırık, çizik ve yırtık

sıralamasını izlemiştir. Bu sonuçlardan anlıyoruz ki özellikle seyislerin atlarda çalıştıkları zamanlarda Kişisel Koruyucu Donanımın(KKD) önemi oldukça büyüktür. At binicileri genellikle kask ve yelek kullanmaktadır. Seyislerin çalışmalarında ki riskleri azaltmak adına KKD'ye hassasiyet gösterilmelidir. Iba vd. (2001) yaptıkları çalışmada değindikleri bir diğer önemli tespit yaralanmaların çoğunun Mayıs ve Haziran ayları arasında olduğudur. Bunun temel sebebi bu dönemin atların çiftleşme mevsimine denk gelmesidir. Atların bu çiftleşme dönemindeki hırçınlıklarının farkında olmak kaza ve yaralanmaları azaltabilir. Atların normal olmayan davranışlarının yanı sıra onların doğal davranışlarını da iyi bilmek gerekir.

Çırakoğlu, Goncagül (2019) yaptıkları çalışmada İSG açısından atçılık sektöründe çalışanların zoonotik enfeksiyon risk etmenlerini değerlendirmişlerdir. Zoonozlar, omurgalı hayvanlardan insanlara doğal olarak geçebilen çeşitli hastalık ve enfeksiyonlar olarak tanımlanır. Mevcut bilgilere göre, 200'den fazla farklı zoonoz türü tespit edilmiştir. Bunlardan en bilindik olanları kuduz, kuş gribi ve atlardan insanlara geçen ruam hastalığıdır (WHO, 2023). Zoonotik enfeksiyonlar İSG açısından atçılık sektöründe de en önemli risklerdendir. Çünkü atçılık sektöründe at ile birebir temas söz konusudur. Atçılık sektöründeki zoonotik enfeksiyonlar; salmonellosis, ruam(mankafa), meliodosis(yalancı ruam), tayların rhodooccus equi enfeksiyonu, anthrax(şarbon), brucellosis(Akdeniz humması), leptospirosis(tufan sonrası humma) ve tuberculosistir (Çırakoğlu & Goncagül, 2019). Bu hastalıklar insanlarda çok ciddi sağlık sorunlarına yol açıp ölümlerle sonuçlanabilen hastalıklardır. Çırakoğlu, Goncagül (2019) yaptıkları çalışmada; atçılık sektöründe çalışanların patojen mikroorganizma ve parazitler ile temaslarını azaltmak amacıyla uygun KKD kullanmasını ve KKD'lerini sürekli temiz tutmasını önermektedirler. Bunun yanında sektörde çalışanların özellikle at ile birebir teması olan çalışanların zoonozlar hakkında eğitilerek bilgilendirilmesi gerekliliğini vurgulamışlardır. Sektör içerisinde ki çalışma ortamının hijyeni de oldukça önem arz etmektedir. Hem atların hem atlar ile çalışan insanların sağlığı açısından çalışma ortamının temizlik ve hijyeni gözetilmeli bu konuda gerekli önlemler alınmalıdır. Şekil 2.12'de ruam hastalığına yakalanmış bir at görülmektedir.

Şekil 2. 12: Ruam Hastalığına Yakalanmış Atların Görüntüleri

Kaynak: www.horsenation.com, 2015.

Swanberg, Clouser, Westneat, Marsh ve Reed (2013) yaptıkları çalışmada Amerika Birleşik Devletleri Kentucky bmlgesinde bulunann 22 adet safkan at çiftliğinde çalışan at bakıcıların mesleki yaralanmalarını incelemişlerdir. Yaralanmaların vücudun genel olarak üst ve alt uzuvlarında olduğu belgelenmiştir. Diğer yaralanan bölgeler sırasıyla; ayak bilekleri, ayaklar ve parmaklar olmuştur. Bu tür yaralanmalar genel olarak atla birebir temas ile atın vurması veya attan düşme ile gerçekleşmiştir. At ile temasın dışında da ciddi sayıda yaralanma vakaları belgelenmiştir. At ile ilgili olmayan yaralanmaların temel sebebi işin zorluğundan kaynaklanmaktadır. Çünkü at ilgilerinin tek işi at bakımı değildir. Atların ot ve yemlerinin taşınması, atların buldukları yerlerin süpürülerek temizlenmesi, kullanılacak saman balyalarının taşınması ve atların altlıklarının değiştirilmesi gibi ağır işlerde atların bakıcılarının yaptıkları işler arasındadır. Bu tarz ağır işler icra edilirken genellikle kas zorlanmasına bağlı yırtılma ve burkulma yaralanmaları ile karşılaşılır. Swanberg, Clouser, Westneat, Marsh ve Reed (2013) yaptıkları araştırmada sonuç olarak at bakıcılarının karşılaştıkları risklerin çiftliklerde çalışan seyislerin hem akut hem de kronik yaralanma taşıyan görevlerde bulduklarını, at ile ilgili risklere maruz kaldıklarını(vurma, ısırma, attan düşme vb.) ve at ile ilgili olmayan diğer işlerini yaparken de yaralanma riski ile karşılaştıklarını belgelemişlerdir. Yaralanmaların en fazla olduğu durumun at ile doğrudan temastan kaynaklandığını belirtmektedirler.

Davies, McConn-Palfreyman, Parker, Cameron ve Williams (2022) İngiliz at yarışları sektöründe at yarışı personellerinin 12 aylık dönemdeki yaralanma yaygınlığını ve etkilerini incelemişlerdir. Araştırma 352 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Ağrı, kas-iskelet sistemi yaralanmaları ve şüpheli beyin sarsıntısı olaylarının at yarışı sektöründe çalışanların karşılaştığı durumlar olduğunu ortaya koymuşlardır. Yaptıkları bir diğer önemli tespit at yarışı sektöründeki çalışanların uzun ve toplumun alışageldiği saatlerin dışında çalıştığı ve çoğunun 8 satten fazla çalıştığıdır. Bunun temel sebebi atların bir canlı olduğu sürekli bakım gerektirdikleri kendi doğalarından hariç at yarışı sektöründe atların sabahın çok erken saatlerinde idman ettirildiği. Çalışmada tespit ettikleri en yaygın yaralanmaların; morluklar, kas yırtıkları, üst ve alt ekstremitte yaralanmaları, sırt ağrısı ve şüpheli beyin sarsıntısı olduğunu belirtmişlerdir. Diğer bir sorun olarak İngiliz at yarışları sektöründe çalışan personellerin geçirdikleri ufak yaralanmaların çoğunu yönetici veya patronlarına bildirmeden işlerine devam etmeleri ve bu sebeple raporlamanın yapılamaması olduğu ortaya çıkmıştır. Yapılan çalışma İngiliz at yarışları endüstrisinde çalışanların İSG açısından değerlendirilmesine yönelik ilk sayılabilecek çalışmalardan biridir. Sektörel olarak bakıldığında at yarışları personellerinin temel İSG risk ve sorunları dünya genelinde aynıdır.

Hendricks, Downes, Gibbins, Casini ve Page (2009) Amerika Birleşik Devletlerinde at yarışı sektöründe çalışanların İSG açısından analizini gerçekleştirmişlerdir. Amerikada 1992-2006 yılları arasında at yarışları sektöründe çalışan 79 kişinin iş kazası ve meslek hastalığı sebebiyle hayatını kaybettiğini belgelemişlerdir. 1998-2006 sektörde çalışanların 14.000 tanesinin iş kazası sonucu hastane acil servislerinde tedavi edildiği görülmüştür. Amerika Birleşik Devletinde her eyeletin İş Sağlığı ve Güvenliği için kendi prosedürü olduğu ve bununda İSG açısından karmaşa yarattığını belirtmektedirler. Endüstride kaza ve meslek hastalıklarına maruz kalan bir çok paydaş olduğunu(jockey, seyis, antrenör vb.) belirterek bu çalışanların her birinin ayrı ayrı kendi alanları için standardize edilmiş KKD kullanmalarının önemi belirtilmiştir.

2.7. Türkiye Jokey Kulübü'nün İSG' ye Yaklaşımı ve Hipodromlardaki İSG Uygulamaları

TJK İstanbul Veliefendi Hipodromunda kendi çalışanları ve pansiyon ahırlar bölgesinde İSG alanında kayda değer çalışmalar yapmaktadır. TJK'nın bu konuda temel amacı İSG alanında hipodrom içerisinde bulunan tüm çalışanlarda farkındalık yaratarak İSG'yi bir kültür haline getirmektir. Özellikle pansiyon ahırlar bölgesinde belirli bölgelere bilgilendirme afişleri asarak ve el broşürleri dağıtarak bu farkındalık bilincini oluşturmaya çalışmıştır. İSG alanında tüm yasal yükümlülükleri yerine getirmek ve çalışanlara ortak sorumluluk ilkesini benimsetmek için çalışmalar sürdürülmektedir. TJK sürdürülebilir bir İSG kültürü oluşturarak "Sıfır İş Kazası" hedefine ulaşmayı hedeflemektedir (TJK, 2023). Pansiyonlar bölgesinde çalışan at ilgililerin sigortaları kendi at sahipleri tarafından yatırılmaktadır. Dolayısı ile işverenler at sahipleridir ve çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliğinin yasal yükümlülükleri at sahipleri üzerindedir. Bu durum TJK'ya önlemlerin artırılması alanında kısıtlılık getirmektedir. TJK bu durumdan bağımsız elinden geldiğince pansiyonlar bölgesindeki çalışanların İSG için elinden geleni fazlasıyla sağlamaktadır. Konuya bir bütün olarak bakmaktadır ve kurum olarak gereken özveriği göstermektedir.

Şekil 2. 13: Pansiyon Ahırlar Giriş Kısımına TJK'nın Yaptığı Afiş Çalışması

Şekil 2. 14: TJK'nın İSG Farkındalığı Oluşturmak İçin Hazırladığı Afiş

Kaynak: www.tjk.org, 2015.

Şekil 2.14'de TJK'nın İSG farkındalığı için hazırladığı afişlerden bir örnek görünmektedir. Afişin özellikle at ile hazırlanması İSG'nin atçılık alanında at ve insanı

bir bütün olarak değerlendirildiğine güzel bir örnek olmuştur. Şekil 2.13’de hipodromdaki pansiyon ahırların giriş bölgesine asılmış olan afiş görülmektedir. Afişin buraya asılması ekstra etkili olmaktadır. Çünkü pansiyonlar bölgesindeki tüm çalışanlar, yarış yerine geçen at ilgilileri ve sabah idmanına giden at ilgililerinin hepsi buradan geçmektedir. Bu durum TJK’nın İSG’ye ne denli önem verdiği bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

Şekil 2. 15: TJK’nın Atık Kutuları İçin Yaptığı Bilgilendirme Tabelaları

Şekil 2.15’de hipodromda pansiyon ahırlar bölgesindeki atıkların ayrıştırılması için konulan atık kutularının olduğu bölgelerde TJK’nın astığı bilgilendirme tabelalarından bir örnek görülmelidir. Pansiyon ahırlar bölgesinde atıkların ayrıştırılması atlar, at

İlgilileri ve seyislerin sağlığı açısından oldukça önem arz etmektedir. Atların çoğunun basit tedavileri buldukları ahırlarda yapılmaktadır. Bu yüzden ahırlar bölgesinde özellikle tıbbi atık olmak üzere her türlü atık günü birlik olarak çıkmaktadır ve TJK bunları gün ağırını toplamaktadır.

Şekil 2. 16: TJK'nın Riskleri Azaltmak İçin At ve Seyisler İçin Koyduğu Kurallar

Şekil 2.16'da görüldüğü üzere TJK ahırlar bölgesinde kasksız ata binmeyi ve atları kr gözlükle gezdirmeyi yasaklamıştır. Attan düşmelerde kafa bölgesini darbelerden korumak için kask oldukça önemlidir. Alttaki kr gzlk ise huysuz atların dışarıda kolay gezdirmesi için için kullanılmaktadır. Atın ilgilisi için bu durum kolaylık sağlamaktadır. Ancak gözleri kapalı olan bir at kendine ve çevreye ciddi zararlar

verebileceğinden TJK bu uygulamayı yasaklamıştır. Yasaklara uymayanlar idari para cezaları ile cezalandırılmakta tekrarı olan durumlarda meslekten ihraca kadar yaptırımlar uygulanmaktadır.

YKK'nın 28.06.2015 tarih ve 715/Y-6 sayılı toplantısında , 6331 sayılı İSGK'nın 1, 2, 4 ve 19. Maddeleri ile 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanun'un 4. Maddesi hükümleri çerçevesinde yapılan değerlendirmeler sonucunda alınan kasksız ata binilmemesi ve kör gözlükle atların gezdirilmemesi kararları, kurallara uymayanların TJK tarafından tespit edilerek atın ilgililerini cezalandırmak amacı ile YKK'ya bildirilmesi ve İSG için gerekli önlemleri almayan işverenlerin, yaşanacak kazalar nedeniyle hukuki ve cezai sorumluluklarının olduğu belirli aralıklarla TJK tarafından ilgililerine ilanen duyurulmaktadır (www.yarisdergisi.com, 2023).

TJK at hastanesi ve atların yarış öncesi gezinti padoklarının zeminlerini kaymaz ve yumuşak kauçuk ile kaplamıştır. Böylelikle hem kayarak düşmelerin önüne geçilmekte hem de düşme anındaki hasarı minimum düzeye indirilmektedir. Şekil 2.13'de atların yarış sonrası gezinti yerinden kauçuk zemin uygulaması görülmektedir.

Yarış pisti ve ahırlar bölgesindeki bariyerler yumuşak pvc malzemedен imal edilmiştir. Böylelikle atların çarpması sonucu at ve ilgisinde oluşabilecek hasarlara karşı önlem alınmıştır. Bu durum at ve at ilgilileri için hayati önem taşımaktadır. Eski usül ahşap veya demir bariyerlere atların çarpması sonucu hayati kazalar yaşanabilmekteydi. Şekil 2.17'de yarış esnasında bir atın kendini bariyerlere vurarak dışarı kaçtığı görülmektedir. Bariyerlerin pvc oluşu atın ve binicisinin zarar görmeden pist dışına çıkışını sağlamaktadır. Aksi bir durumda o süratle giden bir atın düşmesi veya bariyerin atın herhangi bir yerine saplanması at ve binicisi için ölümcül bir kaza ile sonuçlanabilirdi.

TJK'nın pansiyon ahırlar bölgesinde aldığı diğer bir önlem otomatik yangın hidrant sistemi kurması ahır bölgesinde gerekli yerlere yangın söndürücü tüpler koyarak bunların düzenli bakımlarını yaptırmasıdır. Ahırlar bölgesinde atların ot ve samanları ciddi yangın riski taşımaktadır. İSG açısından TJK'nın aldığı bu önlem oldukça önemlidir.

Şekil 2. 17: Yarış Esnasında Bariyerleri Kırarak Dışarı Kaçan Bir At

Kaynak: liderform.com.tr, 2024.

2.8. İstanbul Veliefendi Hipodromu'nda Seyislerin Çalışma Ortamı

İstanbul Veliefendi Hipodromu, 596 dönüm arazi üzerine kurulmuştur. 2020 metre uzunluğunda 27-36 metre eninde çim yarış pisti, 1870 metre uzunluğunda 17.5 -19 metre eninde kum (sentetik) yarış pisti, 1720 metre uzunluğunda 14 - 16 metre eninde kum idman pisti, mevcuttur. Hipodrom alanında TJK Asli Üyeler Sosyal Eğitim Merkezi, İdari Binaları, Yarış Atları Hastanesi, Apranti Eğitim Merkezi, Satış mağazası, Müze ve Sergi salonu, 2 Adet Tribün, 1 Adet 102 m² Led Ekran, 110 masalık piknik alanı, 1 çocuk bahçesi, çeşitli kafeteryalar ve otoparkı bulunmaktadır (At Yarışı Yazarları Derneği, 2023). Ahırlar bölgesinde 1527 ahır dolayısı ile 1527 at ve bu 1527 ata bakan seyisler bulunmaktadır (Yarış Dergisi, 2023).

Birden fazla atı olan at sahiplerinin yanında çalışan seyisler genellikle kişi başı 2 ata bakmatadırlar. Kimi at sahipleri her bir atı için bir seyis çalıştırmaktadır. Buradan yaklaşık 1000'in üzerinde seyisin istanbul veliefendi hipodromunda çalıştığı söylenebilir.

Seyislerin sabahın çok erken saatlerinde çoğunlukla güneş doğmadan atlarının yanına ahıra giderler. Ahırlar yanyana ahırlardan oluşan bloklar halinde dizilmişlerdir. Atların sabah yürüyüşleri ve binekleri bu ahır bloklarının çevresinde yapılmaktadır. Seyislerin

çalışması ahır içinde başlar ahır çevresini ve daha sonra idman pistini kapsar. Yarış günleri çalışma alanına eyerleme mahali, yarış padoğu, yarış pisti ve yarış sonrası atın doping için örnek verdiği alan eklenir. Bunların yanı sıra atın tedavisi için götürüldüğü at hastanesi de çalışma alanı olarak sayılabilir.

Şekil 2. 18: Seyislerin Çalıştığı Ahırlar Bölgesi

Şekil 2. 19: Eyerleme Alanı

Şekil 2.18’de ahır blokları ve seyislerin atlarının binek ve gezintilerini yaptığı ahır çevreleri görülmektedir. Şekil 2.19’da atların yarış öncesi gezinti ve eyerlemelerinin yapıldığı alan görülmektedir.

Şekil 2. 20: Ahır İçerisinde Bir Seyis ve Atı

Şekil 2.20’de ahır içerisinde atının bakımını yapan bir seyisin atı ile ne kadar yakın temasta olduğu görülmektedir. Seyislerin gün içerisindeki çalışma rutinlerini şu şekilde sıralayabiliriz;

- Sabahın çok erken saatlerinde(genellikle saat 03:00-05:00 arası) uyanıp atlarının yanına inerler.
- Ahır içerisinde öncelikle atlarını bağlarlar ve daha sonra atın altlığını temizlerler. Genellikle at gece dışkılamış olur onu dışarı atarlar.
- Atın ahır çulunu üstünden alır atı fırça yardımı ile temizler daha sonra havlu ile üstündeki tozu alırlar.
- Eğilip atlarının ayaklarını kontrol eder atın genel sağlık durumuna bakarlar.
- Atın eyer takımını usulüne uyacak şekilde atın sırtına bağlarlar.

- Eyeri vurulan atı dışarı çıkarmadan önce ayaklarını tek tek kaldırıp ayak tabanlarında biriken pislik ve samanları maya demiri ile temizlerler.
- Atı dışarı çıkartır ısınması için bir iki tur binmeden gezdirirler.
- Başka bir seyis veya görevlinin yardımı ile atın üstüne binerler ve idmandan önce yaklaşık 30-45 dakika ahır blokları çevresinde atın sırtına binerler. Eğer huysuz bir at ise bir kişi binerken bir kişi de atın başını tutarak yanında yürür.
- Atın idman öncesi bineği tamamlandığında idman yerine yani idman pistine gidilir. Burada at idman jokeyine teslim edilir. Bir atın idmanı yaklaşık 10 dakika sürmektedir.
- İdmanı biten at idman jokeyinden teslim alınarak ahıra getirilir.
- İdmandan sonra ahıra gelen atın eyer takımları sökülür. Bir havlu yardımı ile idmanda terleyen atın teri kurutulur. Atın blanketi(atın örtüsü, bir nevi giysi) üstüne örtülür.
- Teri kurutulan at dışarı çıkarılarak nefesinin normale dönmesi için yaklaşık 20 dakika yürütülür.
- Nefesi normale dönüp yürüyüşü tamamlanan at ahıra alınır. Ahır içerisinde tımarı tamamlanır, kasları gevşesin diye seyis elleri ile ata masaj yapar.
- Bakım ve masaj işlemi biten ata daha sonra seyis en yakın çeşmeden yaklaşık 20 litre suyu ahıra getirerek atın önüne döker.
- Bu işlemlerden sonra seyis eyer takımlarını toplar ve yerine taşır. Ahır önü ve çevresini süpürür.
- At içeri salındıktan yaklaşık bir saat sonra seyis yemlikte atın yemini hazırlar. Atın yemini hazırlarken içine meyve sebze doğrar veya rendeler.
- Hazırladığı yemi ahıra giderek atın önüne döker ve böylelikle seyisin sabah işi bitmiş olur.
- Öğleden sonra saat 15:00-16:00 gibi seyisler tekrar atlarının yanına gelirler.
- Eğer atın bineği yapılacaksa atın sırtına eyeri bağlar yaklaşık yarım saat atına biner, binek yapılmayacaksa yaklaşık yarım saat atını dışarı çıkartır yürütür.
- Dışarı çıkardığı atın işi bitince atını ahıra alır ve akşam tımarını yapar.
- Tımarı biten atın önüne suyunu getirip döker.
- Dışarda çırpıldığı otu ahırın içinde atın önüne koyar.
- Atın eyer takımını toplayarak atın yemliğine götürür ve atın akşam yemini hazırlar.

- Akşam yemini atın önüne döker ve böylelikle seyis bir günlük işini tamamlamış olur.

Anlaşılabacağı üzere gün içerisinde bir seyisin görev tanımı içerisinde birçok iş vardır. Seyislerin rutin işlerinin yanı sıra atları gece sancılandığında veya başka bir sağlık sorunu yaşadığında atlarının yanına gelmektedirler. Bu tür zamanlarda tüm geceyi at ile geçirebilmektedirler. Seyislerin yarış günleri de ekstra iş yükleri oluşuyor. Atın yarışının olduğu gün seyis yaklaşık bir buçuk saat önce atının yanına gider. Atın temizliğini ve yarış hazırlığını yapar. Yarışa 50 dakika kala atı eyerleme alanına götürür. Seyis yarıştan yarım saat önce yaklaşık 15 dakika atını padokta gezdirir ve atını pistte jokeye teslim eder. Seyis at yarıştan çıktıktan sonra at dereceye girmişse numune vermek için atını gezdirir numune verdikten sonra atı ahır alanına götürür. Nefesi düzelsin diye yaklaşık yarım saat yürütür sonra atı ahıra salar.

2.9. İstanbul Veliefendi Hipodromu'nda Seyislerin Çalışma Ortamında İSG Açısından Karşılaştığı Riskler

Seyislerin yaptığı işleri temel olarak; at bakımı, atın yemini suyunu taşıma, atın eyer gibi malzemelerini taşıma, atın ahırının temizliği, atın binek ve yürüyüşlerinin yaptırılması, atın idmana götürülmesi, atın tedavisinin yaptırılması ve atın yarışa götürülmesi şeklinde sıralanabilir. Bu işler yapılırken seyislerin İSG açısından karşılaştığı riskleri;

- At ile temas sırasında atın ani tepkileri veya agresif davranışları nedeniyle ısırma, tekmeleme, çekme gibi davranışları sonucu seyisi yaralama riski,
- Ahır içerisinde ve ahır çevresinde düşme kayma gibi kazalardan meydana gelen riskler,
- At bakımında kullanılan temizlik malzemeleri, ilaçlar veya pestisitler gibi kimyasal maddelerin kullanımı sırasında oluşan deri irritasyonu ve solunum sorunları gibi riskler,
- At bakımı için kullanılan ekipmanların(eyer kayışı, fırçalar, atın ahıra bağlandığı yedeklik) kullanımı veya bakım eksikliği nedeni ile oluşabilecek yaralanma riskleri(eyer bağlanırken eskiyen kayışın gergin halden kurtulup seyisi yaralaması gibi),
- Atlarla doğrudan temas veya atların dışkıları ile temas sonucu bulaşabilecek

zoonotik hastalıklara karşı enfeksiyon riski,

- Sürekli eğilme, kaldırma, taşıma gibi pozisyonlarda çalışmaktan kaynaklanan kas-iskelet sistemi sorunları,
- At binerken yüksekten düşme riski,
- Dış ortamda çalışıldığı için aşırı soğuk, sıcak, yağışlı veya rüzgarlı havalardan kaynaklanan hastalık riski,
- Ahırlarda kullanılan elektrikli ekipmanlar nedeniyle elektrik çarpma riski,
- Gün içerisindeki olağan dışı zamanlarda(sabah çok erken saatlerde işe başlama) çalışmaktan kaynaklı, atın yarış performansı veya atın sağlığı gibi faktörlerden kaynaklı psikolojik riskler,
- Binek ve idman sırasında ortamın kalabalığından kaynaklı ilgisinin kontrolünden kurtulan ve başıboş koşan atlar tarafından çarpma, ezilme riskleri,

olacak şekilde sıralayabiliriz. Anlaşılacağı üzere seyisler çalışırken birden çok etkenin yarattığı riskler ile karşı karşıya kalmaktadırlar. Standart işlerde insan ve ekipman riskin temel sebepleri iken seyislerin çalışma koşullarında bu durum insan, ekipman ve at olacak şekilde karmaşık bir hal almaktadır. Dolayısı ile seyisler tehlikeli sınıfta sayılan bir iş icra etmektedirler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MATERYAL VE METOD

3.1. Materyal

Bu tez çalışmasında Türkiye’de atçılık sektöründe çalışan seyislerin iş güvenliği analizi İstanbul Veliefendi Hipodromu’nda çalışan seyisler üzerinden yapılmıştır. Bununla birlikte konu ile alakalı ulusal ve uluslararası yapılmış akademik çalışmalar, kanunlar, yönetmelikler ve resmi kurumların istatistiksel çalışmaları bu tez çalışmasında kullanılmıştır. Çalışmanın evreni Türkiye’de atçılık sektöründe çalışan seyislerin iş sağlığı ve güvenliği analizidir. Türkiye’de atçılık sektöründe çalışan seyisler birçok ayrı ilde bulunan hipodrom, hara ve çiftliklerde çalıştıklarından dolayı çalışmanın evreni oldukça büyük olduğundan çalışmanın örnekleme iradi örneklem yapılarak İstanbul Veliefendi Hipodromu incelenmiş ve burada çalışan 183 adet seyise anket uygulanmıştır. TJK’dan yazılı izin alınarak İstanbul Veliefendi Hipodromunda gerekli incelemeler yapılmış, fotoğraflar çekilmiş, seyisler ile görüşmeler sağlanmış ve seyislerin ankete katılımı sağlanmıştır.

Anket formu araştırmacı tarafından hazırlanarak İstanbul Veliefendi Hipodromu’nda çalışan seyislere yüz yüze görüşmeler ile uygulanmıştır.

3.2. Metot

Araştırmada İstanbul Veliefendi Hipodromu’nda çalışan 183 adet seyise uygulanan anket analizi SPSS (IBM SPSS Statistic) programı ile gerçekleştirilmiştir. Anket temelde iki kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısım seyislerin yaş, eğitim seviyesi, medeni hali gibi demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorulardan oluşmaktadır. İkinci kısım da seyislerin İSG hakkındaki bilgi düzeylerini ölçmeye yönelik sorulardan oluşmaktadır. Anket formunun ikinci kısmında 20 adet soru bulunmaktadır. Uygulanan anket sonucunda seyislerin İSG eğitimi alıp almadığı ve aldıkları eğitimlerin İSG farkındalığına katkısı olup olmadığı araştırılmaktadır. Sonuçlara SPSS programında Sperman Korelasyon Testi uygulanmış, ayrıca yüzde yönteminden faydalanarak analizler yapılmıştır.

3.3. Kısıtlılıklar

Bu çalışma kapsamında hazırlanan anket sadece İstanbul Veliefendi Hipodromu'nda çalışan 183 adet seyise uygulanmıştır. Ancak at yarışları sektörünün farklı kollarında birçok ilde çalışan seyisler bulunmaktadır. Bu sebeple bu çalışma pilot bir çalışma örneği oluşturmaktadır. Yarışçılık kısmında olduğu gibi yetiştiricilik kısmında da çalışan seyisler bulunmaktadır. Bunların yanı sıra binicilik kulüpleri ve diğer atlı spor kulüplerinde de seyisler çalışmaktadır. Araştırmanın en büyük kısıtı; ülke ve sektör genelinde değil, İstanbul Veliefendi Hipodromu özelinde yapılmış olmasıdır. İleride ki sektör geneli ve sektörün diğer iş kollarının İSG analizi hakkında yapılacak benzer analizler bu araştırmanın güvenilirliğini arttıracaktır.

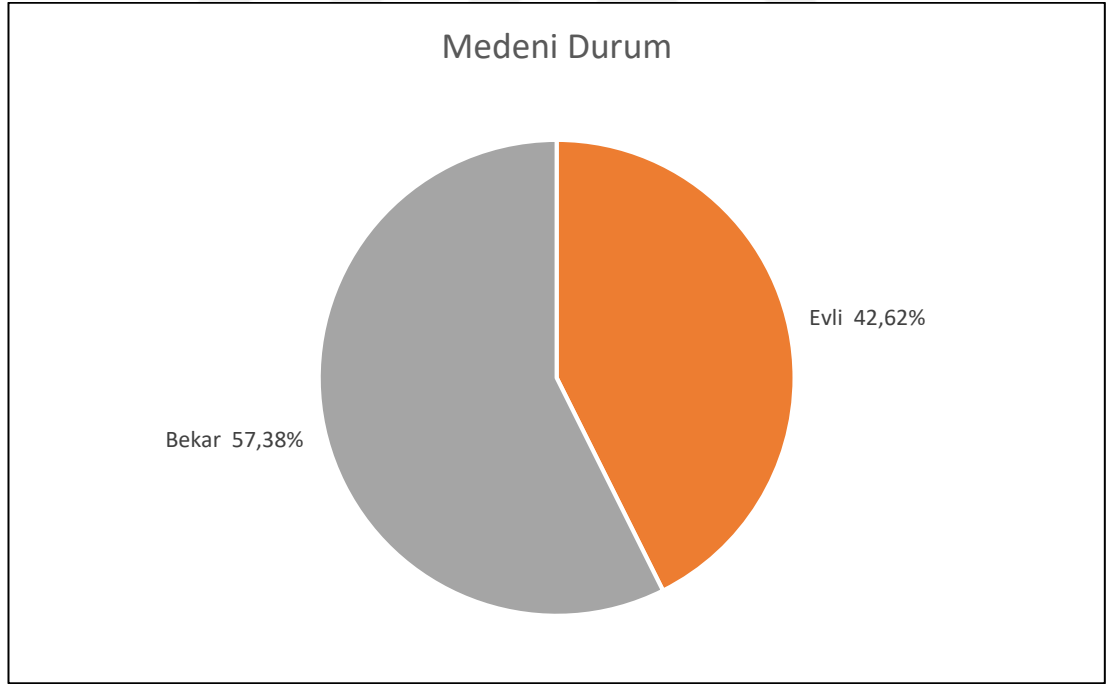
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Veri analizi yapılırken betimsel istatistik, frekans tabloları ve yüzde oranlarından faydalanılmıştır. MS Excel programı yardımı ile anket sonuçlarının çizelge ve tabloları oluşturulmuştur. Oluşturulan veriler SPSS programına aktarılarak Sperman Korelasyon testi uygulanmıştır. SPSS programı ile yapılan güvenilirlik analizi sonucu $\alpha=0,733$ değeri çıkmıştır. Güvenilirlik analizinde $\alpha>0,7$ olması beklenir. Analiz sonucu ortaya çıkan değer açısından çalışmanın güvenilir tarafta kaldığı söylenebilir.

4.1. Seyislerin Demografik Özellikleri

Araştırmanın bu bölümünde İstanbul Veliefendi Hipodromunda çalışan seyislerin demografik özelliklerinin dağılımı grafik ve tablolar ile gösterilmiştir.

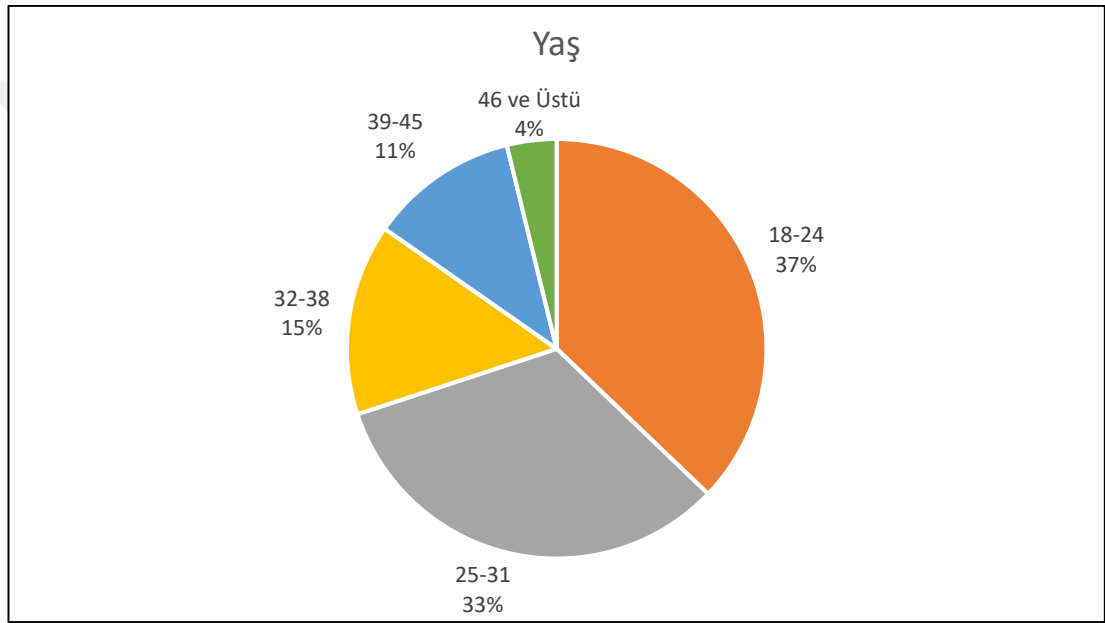

Şekil 4. 1: Anket Katılımcılarının Medeni Durum Dağılımı

Tablo 4. 1: Anket Katılımcılarının Medeni Durum Dağılımı

	Yüzde %	Frekans
Evli	42,6	78
Bekar	105	105

İstanbul Veliefendi hipodromunda çalışan seyislerin medeni durum dağılımları Şekil 4.1’de görülmektedir. Anket sonucuna göre çalışanların çoğunluğu 105 kişi ile %57,4’ü bekâr bireylerden oluşmaktadır.

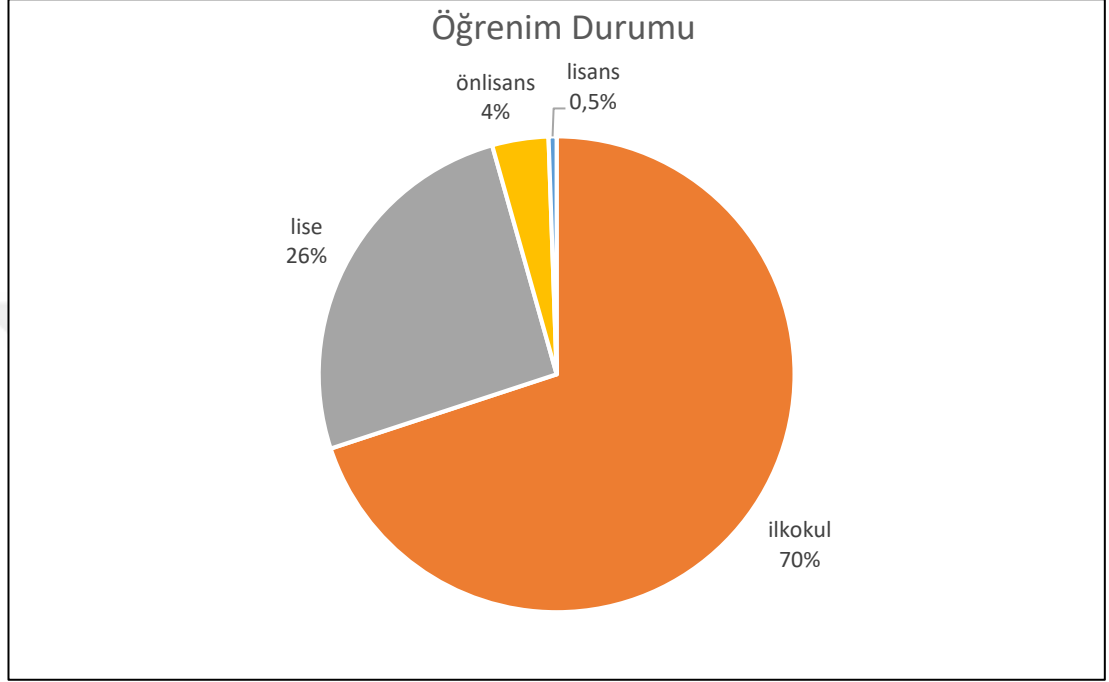
Şekil 4. 2: Anket Katılımcılarının Yaş Dağılımı

Tablo 4. 2: Anket Katılımcılarının Yaş Dağılımı

	Yüzde %	Frekans
18-24	37	68
25-31	33	60
32-38	15	27
39-45	11	21
46 ve Üstü	4	7

Ankete katılan İstanbul Veliefendi Hipodromu’nda çalışan seyislerin yaş dağılımları Şekil 4.2’de görülmektedir. Anket sonucuna göre çalışanların çoğunluğu 68 kişi ile

%37'si 18-24 yaş aralığındadır. Bunu 60 kişi %33 ile 25-31 yaş aralığı, 27 kişi %15 32-38 yaş aralığı ve 7 kişi %4 ile 46 ve üstü yaş aralığında olan bireyler takip etmektedir. Görüldüğü üzere yaş ve çalışan birey sayısının fazlalığı arasında ters bir orantı vardır. Çalışan popülasyonu genellikle genç ve orta yaşlıdır.

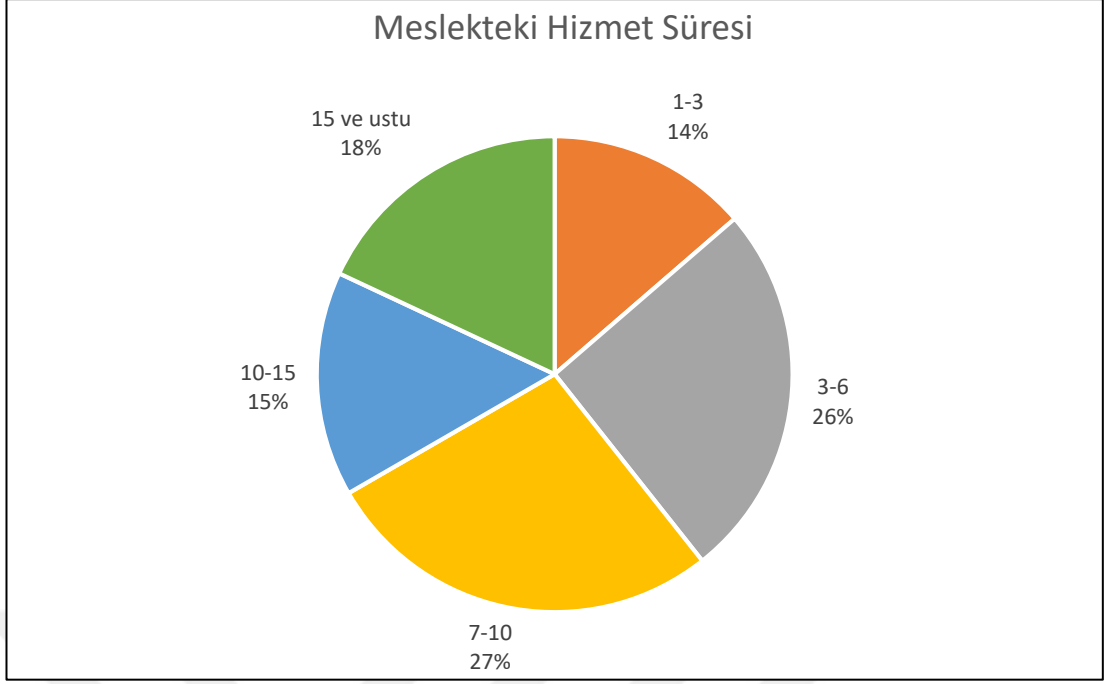

Şekil 4. 3: Anket Katılımcılarının Öğrenim Durumları Dağılımı

Tablo 4. 3: Anket Katılımcılarının Öğrenim Durumu

	Yüzde %	Frekans
İlkokul	70	128
Lise	25.7	47
Önlisans	3.8	7
Lisans	0.5	1

Şekil 4.3'te anket katılımcılarının öğrenim durumları görülmektedir. Tablo 4.3'te görüldüğü üzere katılımcıların 128 kişi ile %70'i ilkokul mezunudur. Anlaşılacağı üzere ankete katılım sağlayan seyislerin oldukça büyük bir çoğunluğunun ilkokul mezunu olduğu, 47 kişi ile %25,7'sinin lise mezunu, 7 kişi ile %3,8'inin önlisans ve sadece bir kişinin lisans mezunu olduğu görülmektedir. Buradan at yarışları sektöründe çalışan seyislerin eğitim düzeylerinin düşük olduğu yorumu yapılabilir.

Şekil 4. 4: Anket Katılımcılarının Meslekteki Hizmet Sürelerinin Dağılımı

Tablo 4. 4: Anket Katılımcılarının Meslekteki Hizmet Sürelerinin Dağılımı

	Yüzde %	Frekans
1-3	13.7	25
3-6	25.7	47
7-10	27.3	50
10-15	15.3	28
15 ve Üstü	18.0	33

Şekil 4.4'te anket katılımcılarının meslekteki hizmet sürelerinin dağılımı görülmektedir. Katılımcıların 50 kişi ile %27,3'ünün meslek içerisinde 7-10 yıldır çalıştığı görülmektedir. Dağılımdaki en az yüzdeye %13,7 ile 1-3 yıl çalışan seyisler oluşturmaktadır. Bu verilerden tecrübeli seyislerin sayısının tecrübesi olanlara göre daha fazla olduğu yorumu yapılabilir. Bir meslekte 10 yıl tecrübe açısından tatmin edici bir süredir.

4.2. Yüzde Yöntemi İle Yapılan Analizler

- ❖ Katılımcıların %31,4'ü (57 kişi) daha önce İSG eğitimi aldığını, %69'u (126 kişi) İSG eğitimi almadığını belirtmiştir. Yine bu katılımcıların %53,6'sı (98 kişi) İSG açısından yeterince denetlendiğini düşünmekte, %46,4'ü (85 kişi) İSG açısından yeterince denetlenmediğini düşünmektedir.
- ❖ Katılımcıların %84,7'si (155 kişi) çalıştıkları iş ortamındaki İSG risklerinin farkında olduklarını, %15,3'ü (28 kişi) bu risklerin farkında olmadıklarını belirtmişler. Yine bu çalışanların 79,6'sı(146 kişi) kendilerini çalıştıkları ortamda İSG açısından risk altında hissettiklerini, %20,2'si (37 kişi) kendilerini çalıştıkları ortamda İSG açısından risk altında hissetmediklerini belirtmişlerdir. Katılımcıların büyük çoğunluğu çalıştıkları ortamdaki risklerin farkında olup kendilerini risk altında hissettiklerinden yola çıkarak çalışılan ortamda İSG açısından daha fazla önlem alınması gerektiği yorumu yapılabilir.
- ❖ Katılımcıların %68,3'ü (125 kişi) çalıştıkları alanda İSG uyarı ve işaret levhalarının mevcut olduğunu, %31,7'si (58 kişi) çalıştıkları alanda İSG uyarı ve işaret levhalarının bulunmadığını belirtmişler. Yine bu katılımcıların %75,4'ü (138 kişi) İSG uyarı ve işaret levhalarının anlamlarını bildiklerini, %24,6'sı İSG uyarı ve işaret levhalarının anlamını bilmediklerini belirtmişlerdir.
- ❖ Katılımcıların %89,1'i (163 kişi) çalışırken hangi kişisel koruyucu donanımları kullanmaları gerektiğini bildiğini, %10,9'u (20 kişi) çalışırken hangi kişisel koruyucu donanımı kullanacağını bilmediğini belirtmiştir. Yine katılımcıların %72,1'i (132 kişi) kişisel koruyucu donanımlarının olduğunu, %27,9'u (51 kişi) kişisel koruyucu donanımlarının bulunmadığını belirtmişlerdir. Bu durum önem arz etmektedir ve üstünde durulması gerekmektedir.
- ❖ Katılımcıların %79,2'si (145 kişi) çalışmalarını sırasında kişisel koruyucu donanımlarını kullandıklarını, %20,8'i (38 kişi) kişisel koruyucu donanım kullanmadıklarını belirtmişlerdir. Yine bu katılımcıların %53,6'sı (98 kişi) İSG açısından yeterince denetlendiğini, %46,6'sı (85 kişi) İSG açısından yeterince denetlenmediğini düşünmektedir.
- ❖ Katılımcıların %61,7'si (113 kişi) çalıştıkları işveren tarafından İSG ihlallerinde cezai yaptırım uygulandığını, %38,3'ü (70 kişi) İSG ihlallerinde cezai yaptırım uygulanmadığını düşünmektedir. Yine bu katılımcıların %80'i (147 kişi) sorumlu kişiler tarafından uyarılmanın İSG uygulamalarına uyum sağlamalarında etkili

olduğunu, %19,7'si sorumlu kişiler tarafından uyarılmanın kendilerinin İSG uygulamalarına uyum sağlamakta etkili olmadığını düşünmektedir.

- ❖ Katılımcıların %73,2'si (134 kişi) çevrelerinde yaralanmalı iş kazına şahit olduklarını, %26,8'i (49 kişi) çevrelerinde yaralanmalı iş kazasına şahit olmadıklarını belirtmişlerdir. Yine bu katılımcıların %37,2 si (68 kişi) çalıştıkları ortamı güvenli bulduğunu belirtmiş, %62,8'i (115 kişi) çalıştıkları ortamı güvenli olmadığını belirtmiştir.
- ❖ Katılımcıların %72'si (133 kişi) çalıştıkları ortamın hijyenik olmasına dikkat ettiğini, %27,3'ü (50 kişi) çalıştıkları ortamın hijyenik olmasına dikkat etmediklerini belirtmişler.
- ❖ Katılımcıların %53,6'sı (98 kişi) ülkemizde gerçekleşen iş kazaları hakkında bilgi sahibi olduklarını, %46,4'ü (85 kişi) ülkemizde gerçekleşen iş kazaları hakkında bilgisi bulunmadığını belirtmiştir. Yine bu katılımcıların %74,9'u (137 kişi) iş dışındaki hayatlarında sağlık ve güvenlik kurallarına dikkat ettiklerini, %25,1'i (46 kişi) iş dışındaki hayatlarında sağlık ve güvenlik kurallarına dikkat etmediklerini belirtmişlerdir.

4.3. At Yarışları Sektöründe Çalışan Seyislerin İSG Farkındalık Durumunun Analizi

Verilerin istatistiksel analizi yapılırken Sperman Korelasyon Analizi'nden faydalanılmıştır. Sperman Korelasyon Analizi, iki değişken arasındaki ilişkiyi değerlendirmek için kullanılan istatistiksel bir yöntemdir. Sperman Korelasyon Analizi parametrik olmayan veriler arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkinin yönünü incelemek amacıyla kullanılmaktadır. SPSS programında veriler analiz edildiğinde p ve Sperman Korelasyon Katsayısı (r_{sperman}) katsayıları elde edilir. Oluşturulan hipotezler (H_0 ve H_1) elde edilen p değeri referans alınarak kabul ya da reddedilir. $p > 0,05$ ise H_0 hipotezi kabul edilir ve H_1 reddedilir. $p \leq 0,05$ ise H_0 hipotezi reddedilir ve H_1 hipotezi kabul edilir. Şayet değişkenler arasında anlamlı bir ilişki var ise r_{sperman} değerine bakılarak anlamlı ilişkinin yönü hakkında yorum yapılır.

1. Katılımcıların medeni durumu ve çalışılan ortamdaki İSG risklerinin farkında olmaları arasındaki ilişki:

H₀: Katılımcıların medeni durumu ve çalışılan ortamdaki risklerin farkında olmaları anlamlı olarak ilişkili değildir.

H₁: Katılımcıların medeni durumu ve çalışılan ortamdaki risklerin farkında olmaları anlamlı olarak ilişkilidir.

Yapılan analiz neticesinde $p=0,001$ değerine ulaşılmıştır. Buradan yola çıkarak H₀ hipotezi geçersiz, H₁ hipotezi geçerli olur. Analizde çıkan $r_{\text{sperman}}=-0,248$ değerine göre katılımcıların medeni durumu ve ortamdaki İSG risklerinin farkında olmaları negatif yönde anlamlı olarak ilişkilidir.

2. Katılımcıların yaşları ve çalışılan ortamdaki İSG risklerinin farkında olmaları arasındaki ilişki:

H₀: Katılımcıların yaşı ve çalışılan ortamdaki İSG risklerinin farkında olmaları anlamlı olarak ilişkili değildir.

H₁: Katılımcıların yaşı ve çalışılan ortamdaki İSG risklerinin farkında olmaları anlamlı olarak ilişkilidir.

Yapılan analiz neticesinde $p=0,02$ değerine ulaşılmıştır. Buradan yola çıkarak H₀ hipotezi geçersiz, H₁ hipotezi geçerli olur. Analizde çıkan $r_{\text{sperman}}=0,226$ değerine göre katılımcıların yaşları ve ortamdaki İSG risklerinin farkında olmaları pozitif yönde anlamlı olarak ilişkilidir.

3. Katılımcıların öğrenim durumu ve çalışılan ortamdaki İSG risklerinin farkında olmaları arasındaki ilişki:

H₀: Katılımcıların öğrenim durumu ve çalışılan ortamdaki İSG risklerinin farkında olmaları anlamlı olarak ilişkili değildir.

H₁: Katılımcıların öğrenim durumu ve çalışılan ortamdaki İSG risklerinin farkında olmaları anlamlı olarak ilişkilidir.

Yapılan analiz neticesinde $p=0,45$ değerine ulaşılmıştır. Buradan yola çıkarak H_0 hipotezi geçerli, H_1 hipotezi geçersiz olur. Katılımcıların öğrenim durumu ve ortamdaki İSG risklerinin farkında olmaları anlamlı olarak ilişkili değildir.

4. Katılımcıların meslekteki hizmet süresi ve çalışılan ortamdaki İSG risklerinin farkında olmaları arasındaki ilişki:

H_0 : Katılımcıların meslekteki hizmet süreleri ve çalışılan ortamdaki İSG risklerinin farkında olmaları anlamlı olarak ilişkili değildir.

H_1 : Katılımcıların meslekteki hizmet süreleri ve çalışılan ortamdaki İSG risklerinin farkında olmaları anlamlı olarak ilişkilidir.

Yapılan analiz neticesinde $p=0,14$ değerine ulaşılmıştır. Buradan yola çıkarak H_0 hipotezi geçerli, H_1 hipotezi geçersiz olur. Katılımcıların meslekteki hizmet süreleri ve ortamdaki İSG risklerinin farkında olmaları anlamlı olarak ilişkili değildir.

5. Katılımcıların İSG eğitimi almış olmaları ve çalışılan ortamdaki İSG risklerinin farkında olmaları arasındaki ilişki:

H_0 : Katılımcıların İSG eğitimi almış olmaları ve çalışılan ortamdaki İSG risklerinin farkında olmaları anlamlı olarak ilişkili değildir.

H_1 : Katılımcıların İSG eğitimi almış olmaları ve çalışılan ortamdaki İSG risklerinin farkında olmaları anlamlı olarak ilişkilidir.

Yapılan analiz neticesinde $p=0,75$ değerine ulaşılmıştır. Buradan yola çıkarak H_0 hipotezi geçerli, H_1 hipotezi geçersiz olur. Katılımcıların İSG eğitimi almış olmaları ve ortamdaki İSG risklerinin farkında olmaları anlamlı olarak ilişkili değildir.

6. Katılımcıların İSG eğitimi almış olmaları ve çalışmalarını sırasında kullanmaları gereken kişisel koruyucu donanımları kullanmaları arasındaki ilişki:

H_0 : Katılımcıların İSG eğitimi almış olmaları ve çalışmalarını sırasında kullanmaları gereken kişisel koruyucu donanımları kullanmaları anlamlı olarak ilişkili değildir.

H_1 : Katılımcıların İSG eğitimi almış olmaları ve çalışmalarını sırasında kullanmaları gereken kişisel koruyucu donanımları kullanmaları anlamlı olarak ilişkilidir.

Yapılan analiz neticesinde $p=0,74$ değerine ulaşılmıştır. Buradan yola çıkarak H_0 hipotezi geçerli, H_1 hipotezi geçersiz olur. Katılımcıların İSG eğitimi almış olmaları ve çalışmalarını sırasında kullanmaları gereken kişisel koruyucu donanımları kullanmaları anlamlı olarak ilişkili değildir.

7. Katılımcıların öğrenim durumu ve çalışmalarını sırasında kullanmaları gereken kişisel koruyucu donanımları kullanmaları arasındaki ilişki:

H_0 : Katılımcıların öğrenim durumu ve çalışmalarını sırasında kullanmaları gereken kişisel koruyucu donanımları kullanmaları anlamlı olarak ilişkili değildir.

H_1 : Katılımcıların öğrenim durumu ve çalışmalarını sırasında kullanmaları gereken kişisel koruyucu donanımları kullanmaları anlamlı olarak ilişkilidir.

Yapılan analiz neticesinde $p=0,013$ değerine ulaşılmıştır. Buradan yola çıkarak H_0 hipotezi geçersiz, H_1 hipotezi geçerli olur. Analizde çıkan $r_{\text{sperman}}=0,184$ değerine göre katılımcıların öğrenim durumu ve çalışmalarını sırasında kullanmaları gereken kişisel koruyucu donanımları kullanmaları pozitif yönde anlamlı olarak ilişkilidir.

8. Katılımcıların yaşları ve çalışmalarını sırasında kullanmaları gereken kişisel koruyucu donanımları kullanmaları arasındaki ilişki:

H_0 : Katılımcıların yaşları ve çalışmalarını sırasında kullanmaları gereken kişisel koruyucu donanımları kullanmaları anlamlı olarak ilişkili değildir.

H_1 : Katılımcıların yaşları ile çalışmalarını sırasında kullanmaları gereken kişisel koruyucu donanımları kullanmaları anlamlı olarak ilişkilidir.

Yapılan analiz neticesinde $p=0,11$ değerine ulaşılmıştır. Buradan yola çıkarak H_0 hipotezi geçerli, H_1 hipotezi geçersiz olur. Katılımcıların yaşları ve çalışmalarını sırasında kullanmaları gereken kişisel koruyucu donanımları kullanmaları anlamlı olarak ilişkili değildir.

9. Katılımcıların çalışmalarını sırasında kullanmaları gereken kişisel koruyucu donanımlara sahip olması ve çalışmalarını sırasında kullanmaları gereken kişisel koruyucu donanımları kullanmaları arasındaki ilişki:

H₀: Katılımcıların çalışmaları sırasında kullanmaları gereken kişisel koruyucu donanımlara sahip olması ve çalışmaları sırasında kullanmaları gereken kişisel koruyucu donanımları kullanmaları anlamlı olarak ilişkili değildir.

H₁: Katılımcıların çalışmaları sırasında kullanmaları gereken kişisel koruyucu donanımlara sahip olması ve çalışmaları sırasında kullanmaları gereken kişisel koruyucu donanımları kullanmaları anlamlı olarak ilişkilidir.

Yapılan analiz neticesinde $p=0,02$ değerine ulaşılmıştır. Buradan yola çıkarak H₀ hipotezi geçersiz, H₁ hipotezi geçerli olur. Analizde çıkan $r_{\text{sperman}}=0,223$ değerine göre katılımcıların çalışmaları sırasında kullanmaları gereken kişisel koruyucu donanımlara sahip olması ve çalışmaları sırasında kullanmaları gereken kişisel koruyucu donanımları kullanmaları pozitif yönde anlamlı olarak ilişkilidir.

10. Katılımcıların İSG eğitimi almaları ve çalışma ortamındaki tıbbi atıkları nasıl depolayacaklarını bilmeleri arasındaki ilişki:

H₀: Katılımcıların İSG eğitimi almaları ile çalışma ortamında ki tıbbi atıkları nasıl depolayacaklarını bilmeleri anlamlı olarak ilişkili değildir.

H₁: Katılımcıların İSG eğitimi almaları ve çalışma ortamında ki tıbbi atıkları nasıl depolayacaklarını bilmeleri anlamlı olarak ilişkilidir.

Yapılan analiz neticesinde $p=0,72$ değerine ulaşılmıştır. Buradan yola çıkarak H₀ hipotezi geçerli, H₁ hipotezi geçersiz olur. Katılımcıların İSG eğitimi almaları ve çalışma ortamında ki tıbbi atıkları nasıl depolayacaklarını bilmeleri anlamlı olarak ilişkili değildir.

11. Katılımcıların öğrenim durumu ve çalışma ortamındaki tıbbi atıkları nasıl depolayacaklarını bilmeleri arasındaki ilişki:

H₀: Katılımcıların öğrenim durumu ile çalışma ortamında ki tıbbi atıkları nasıl depolayacaklarını bilmeleri anlamlı olarak ilişkili değildir.

H₁: Katılımcıların öğrenim durumu ile çalışma ortamında ki tıbbi atıkları nasıl depolayacaklarını bilmeleri anlamlı olarak ilişkilidir.

Yapılan analiz sonucunda $p=0,59$ değerine ulaşılmıştır. Buradan yola çıkarak H_0 hipotezi geçerli, H_1 hipotezi geçersiz olur. Katılımcıların öğrenim durumu ve çalışma ortamındaki tıbbi atıkları nasıl depolayacaklarını bilmeleri anlamlı olarak ilişkili değildir.

12. Katılımcıların İSG eğitimi alması ve çalışma ortamlarının hijyenik olmasına dikkat etmesi arasındaki ilişki:

H_0 : Katılımcıların İSG eğitimi alması ve çalışma ortamlarının hijyenik olmasına dikkat etmesi anlamlı olarak ilişkili değildir.

H_1 : Katılımcıların İSG eğitimi alması ve çalışma ortamlarının hijyenik olmasına dikkat etmesi anlamlı olarak ilişkilidir.

Yapılan analiz neticesinde $p=0,018$ değerine ulaşılmıştır. Buradan yola çıkarak H_0 hipotezi geçerli, H_1 hipotezi geçersiz olur $r_{\text{sperman}}=0,174$ olduğundan katılımcıların çalışmaları İSG eğitimi alması ve çalışma ortamlarının hijyenik olmasına dikkat etmesi pozitif yönde anlamlı olarak ilişkilidir.

13. Katılımcıların öğrenim durumu ve çalışma ortamlarının hijyenik olmasına dikkat etmesi arasındaki ilişki:

H_0 : Katılımcıların öğrenim durumu ile çalışma ortamlarının hijyenik olmasına dikkat etmesi anlamlı olarak ilişkili değildir.

H_1 : Katılımcıların öğrenim durumu ile çalışma ortamlarının hijyenik olmasına dikkat etmesi anlamlı olarak ilişkilidir.

Yapılan analiz neticesinde $p=0,161$ değerine ulaşılmıştır. Buradan yola çıkarak H_0 hipotezi geçerli, H_1 hipotezi geçersiz olur. Katılımcıların öğrenim durumu ve çalışma ortamlarının hijyenik olmasına dikkat etmesi anlamlı olarak ilişkili değildir.

14. Katılımcıların yaşları ve çalışma ortamlarının hijyenik olmasına dikkat etmesi arasındaki ilişki:

H_0 : Katılımcıların yaşları ve çalışma ortamlarının hijyenik olmasına dikkat etmesi anlamlı olarak ilişkili değildir.

H₁: Katılımcıların yaşları ve çalışma ortamlarının hijyenik olmasına dikkat etmesi anlamlı olarak ilişkilidir.

Yapılan analiz sonucunda $p=0,29$ değerine ulaşılmıştır. Buradan yola çıkarak H₀ hipotezi geçerli, H₁ hipotezi geçersiz olur. Katılımcıların yaşları ve çalışma ortamlarının hijyenik olmasına dikkat etmesi anlamlı olarak ilişkili değildir.

15. Katılımcıların İSG eğitimi almaları ve çalıştıkları ortamdaki bulaşıcı hastalık risklerini ve bulaşıcı hastalıklardan nasıl korunmaları gerektiğini bilmeleri arasındaki ilişki:

H₀: Katılımcıların İSG eğitimi almaları ve çalıştıkları ortamdaki bulaşıcı hastalık risklerini ve bulaşıcı hastalıklardan nasıl korunmaları gerektiğini bilmeleri anlamlı olarak ilişkili değildir.

H₁: Katılımcıların İSG eğitimi almaları ve çalıştıkları ortamdaki bulaşıcı hastalık risklerini ve bulaşıcı hastalıklardan nasıl korunmaları gerektiğini bilmeleri anlamlı olarak ilişkilidir.

Yapılan analiz neticesinde $p=0,059$ değerine ulaşılmıştır. Buradan yola çıkarak H₀ hipotezi geçerli, H₁ hipotezi geçersiz olur. Katılımcıların İSG eğitimi almaları ve çalıştıkları ortamdaki bulaşıcı hastalık risklerini ve bulaşıcı hastalıklardan nasıl korunmaları gerektiğini bilmeleri anlamlı olarak ilişkili değildir.

16. Katılımcıların öğrenim durumları ve çalıştıkları ortamdaki bulaşıcı hastalık risklerini ve bulaşıcı hastalıklardan nasıl korunmaları gerektiğini bilmeleri arasındaki ilişki:

H₀: Katılımcıların öğrenim durumları ve çalıştıkları ortamdaki bulaşıcı hastalık risklerini ve bulaşıcı hastalıklardan nasıl korunmaları gerektiğini bilmeleri anlamlı olarak ilişkili değildir.

H₁: Katılımcıların öğrenim durumları ve çalıştıkları ortamdaki bulaşıcı hastalık risklerini ve bulaşıcı hastalıklardan nasıl korunmaları gerektiğini bilmeleri anlamlı olarak ilişkilidir.

Yapılan analiz neticesinde $p=0,008$ değerine ulaşılmıştır. Buradan yola çıkarak H_0 hipotezi geçersiz, H_1 hipotezi geçerli olur. Analizde çıkan $r_{\text{sperman}}=-0,195$ değerine göre katılımcıların öğrenim durumları ile çalıştıkları ortamdaki bulaşıcı hastalık risklerini ve bulaşıcı hastalıklardan nasıl korunmaları gerektiğini bilmeleri negatif yönde anlamlı olarak ilişkilidir.

17. Katılımcıların yaşları ve çalıştıkları ortamdaki bulaşıcı hastalık risklerini ve bulaşıcı hastalıklardan nasıl korunmaları gerektiğini bilmeleri arasındaki ilişki:

H_0 : Katılımcıların yaşları ve çalıştıkları ortamdaki bulaşıcı hastalık risklerini ve bulaşıcı hastalıklardan nasıl korunmaları gerektiğini bilmeleri anlamlı olarak ilişkili değildir.

H_1 : Katılımcıların yaşları ve çalıştıkları ortamdaki bulaşıcı hastalık risklerini ve bulaşıcı hastalıklardan nasıl korunmaları gerektiğini bilmeleri anlamlı olarak ilişkilidir.

Yapılan analiz neticesinde $p=0,09$ değerine ulaşılmıştır. Buradan yola çıkarak H_0 hipotezi geçerli, H_1 hipotezi geçersiz olur. Katılımcıların yaşları ve çalıştıkları ortamdaki bulaşıcı hastalık risklerini ve bulaşıcı hastalıklardan nasıl korunmaları gerektiğini bilmeleri anlamlı olarak ilişkili değildir.

18. Katılımcıların İSG eğitimi almaları ve İSG uyarı işaretlerinin anlamlarını bilmeleri arasındaki ilişki:

H_0 : Katılımcıların İSG eğitimi almaları ve İSG uyarı işaretlerinin anlamlarını bilmeleri anlamlı olarak ilişkili değildir.

H_1 : Katılımcıların İSG eğitimi almaları ve İSG uyarı işaretlerinin anlamlarını bilmeleri anlamlı olarak ilişkilidir.

Yapılan analiz neticesinde $p=0,708$ değerine ulaşılmıştır. Buradan yola çıkarak H_0 hipotezi geçerli, H_1 hipotezi geçersiz olur. Katılımcıların İSG eğitimi almaları ve İSG uyarı işaretlerinin anlamlarını anlamlı olarak ilişkili değildir.

19. Katılımcıların öğrenim durumu ve İSG uyarı işaretlerinin anlamlarını bilmeleri arasındaki ilişki:

H₀: Katılımcıların öğrenim durumları ve İSG uyarı işaretlerinin anlamlarını bilmeleri anlamlı olarak ilişkili değildir.

H₁: Katılımcıların öğrenim durumları ile İSG uyarı işaretlerinin anlamlarını bilmeleri anlamlı olarak ilişkilidir.

Yapılan analiz neticesinde $p=0,175$ değerine ulaşılmıştır. Buradan yola çıkarak H₀ hipotezi geçerli, H₁ hipotezi geçersiz olur. Katılımcıların öğrenim durumları ve İSG uyarı işaretlerinin anlamlarını bilmeleri anlamlı olarak ilişkili değildir.

20. Katılımcıların yaşları ve çevrelerinde yaralanmalı iş kazasına şahit olmaları arasındaki ilişki:

H₀: Katılımcıların yaşları ve çevrelerinde yaralanmalı iş kazasına şahit olmaları anlamlı olarak ilişkili değildir.

H₁: Katılımcıların yaşları ve çevrelerinde yaralanmalı iş kazasına şahit olmaları anlamlı olarak ilişkilidir.

Yapılan analiz neticesinde $p=0,086$ değerine ulaşılmıştır. Buradan yola çıkarak H₀ hipotezi geçerli, H₁ hipotezi geçersiz olur. Katılımcıların yaşları ve çevrelerinde yaralanmalı iş kazasına şahit olmaları anlamlı olarak ilişkili değildir.

21. Katılımcıların meslekteki hizmet süresi ve çevrelerinde yaralanmalı iş kazasına şahit olmaları arasındaki ilişki:

H₀: Katılımcıların meslekteki hizmet süreleri ve çevrelerinde yaralanmalı iş kazasına şahit olmaları anlamlı olarak ilişkili değildir.

H₁: Katılımcıların meslekteki hizmet süreleri ile çevrelerinde yaralanmalı iş kazasına şahit olmaları anlamlı olarak ilişkilidir.

Yapılan analiz neticesinde $p=0,008$ değerine ulaşılmıştır. Buradan yola çıkarak H₀ hipotezi geçersiz, H₁ hipotezi geçerli olur. Analizde çıkan $r_{\text{sperman}}=-0,195$ değerine göre katılımcıların meslekteki hizmet süreleri ve çevrelerinde yaralanmalı iş kazasına şahit olmaları negatif yönde anlamlı olarak ilişkilidir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkiye’de at yarışları sektöründe çalışan seyisler ve çalışma alanlarına dair İSG riskleri ve bu risklerin analizine ait daha önce bu minvalde bir çalışma yapılmamıştır. Yapılan bu çalışma ise kısıtlı bir zaman, bütçe ve mekân içerisinde gerçekleştirilmiştir. Atçılık yarışları sektörünün birçok paydaşı bulunması, seyislerin bu paydaşlardan yalnızca birini temsil etmesi ve seyislerin de birçok çalışma alanına sahip olması(yetiştiricilik, binicilik, hipodromlar, haralar, özel çiftlikler vb.) ve bu çalışma alanlarının Türkiye’nin farklı lokasyonlarında bulunması bu çalışmayı ancak pilot bir çalışma kılmaktadır. Literatür taraması yapıldığında Türkiye’deki atçılık sektöründeki iş sağlığı ve güvenliğine dair çalışmaların henüz yapılmadığı, dünyada yapılan çalışma örneklerinde ise atçılık sektörüne ait iş sağlığı ve güvenliği çalışmalarında genellikle jockeylerin iş sağlığı ve güvenliği üzerinde durulduğu görülmüştür. Çünkü sektörün göz önünde olan popüler ve maddi kazancı oldukça fazla olan paydaşları jockeylerdir. Ancak atlarla en çok zaman geçiren ve yaptıkları iş bakımından ciddi oranda risk altında olan ve sektörün en önemli paydaşlarından birisi seyislerdir. Daha sonraki süreçlerde, daha büyük örneklerle hem seyislerin hem de sektörün diğer paydaşlarının iş sağlığı ve güvenliği üzerine daha kapsamlı çalışmalar yapılması için bu çalışmanın örnek oluşturması umulmaktadır.

Bu çalışmada İstanbul Veliefendi Hipodromu’nda çalışan seyislere anket uygulanmış ve seyislerin hipodromdaki çalışma alanları yerinde gözlemlenmiştir. Anket sonuçları değerlendirildiğinde seyislerin medeni durum olarak orantılı bir dağılım gösterdiği görülmektedir(bekâr %57,38 evli 42,62). Yaş olarak katılımcıların %37,2’si 18-21 yaş aralığında %32,8’inin 25-31 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Buradan seyislerin çoğunlukla genç yaştaki bireylerden oluştuğu yorumu yapılabilir. Fiziksel olarak emek sarf edilen bir iş kolu olduğundan çalışanların çoğunluğunun genç bireylerden oluşması oldukça normal bir sonuçtur. Katılımcıların %69,9’unun ilkökul mezunu olduğu belirlenmiştir. Oranın büyüklüğünden anlaşılacağı üzere seyisler genellikle eğitim seviyesi düşük bireylerden oluşmaktadır. Eğitim seviyesinin düşük olması verilebilecek yazılı İSG eğitimlerinin güçlüğüyle anlaşılmasına sebebiyet verebilecek bir durumdur. Özetle demografik olarak İstanbul Veliefendi Hipodromu’nda çalışan seyisler genellikle bekar, genç ve eğitim seviyesi düşük bireylerdir. Bunun temel sebepleri; atçılığın nesilden nesile aktarılması yani babadan oğula geçmesi, at

bakımının fiziksel güce ihtiyaç duyan bir iş kolu olması, seyislerin atların buldukları hipodroma göre genellikle gurbette yaşaması ve aile düzenlerini zor kurmaları olarak gösterilebilir.

Anket verilerine yapılan korelasyon analizine göre evli olan katılımcıların çalıştıkları ortamdaki İSG risklerine karşı farkındalıklarının bekar olanlara göre daha fazla olduğu görülmektedir. Seyislerin yaşları arttıkça buldukları ortamdaki İSG risklerine karşı farkındalık düzeylerinin de arttığı tespit edilmiştir. Seyislerin öğrenim durumu artıka çalıştıkları esnada İSG açısından kişisel koruyucu donanımlarını kullanım oranının da arttığı analizler sonucunda görülmektedir. Kişisel koruyucu donanımı olanların kişisel koruyucu donanım kullanımına kişisel koruyucu donanımı olmayanlara göre daha fazla özen gösterdiği bir diğer anlamlı çıkan ilişkidir. Seyislerin İSG eğitimi alanları, çalıştıkları ortamın hijyenik olmasında İSG eğitimi almayanlara göre daha fazla dikkat etmektedir. Öğrenim durumu yüksek olan seyisler bulaşıcı hastalık risklerini öğrenim durumu düşük olanlara kıyasla daha fazla bilmektedir. Meslekteki çalışma süresi fazla olan seyisler daha fazla yaralanmalı iş kazasına şahit olmuşlardır.

Ankete seyislerin %69'unun daha önce İSG eğitimi almadıkları ortaya çıkmıştır. En temel sorunlardan birini bu durum teşkil etmektedir. İSG kurallarının uygulanabilmesi için kişilerin bu kurallara hakim olmasıyla ve çevrelerindeki riskleri bilmeleriyle sağlanabilir. Seyisler arasında İSG eğitiminin düşük olmasının temel sebeplerinden birinin her seyisin işverenin farklı olması ama seyislerin çalışma ortamlarının müşterek olmasıdır. Aynı ahır bloğu içerisinde at sahibi işveren olmasına karşın çalışılan iş yeri tektir. TJK bu konuda kendi sorumluluğunda olmamasına rağmen bu ortak iş alanın İSG denetimlerini yürütmektedir. TJK'nın bu iyi niyetli takip ve denetimi seyisleri İSG açısından birçok riskten korumaktadır. Kanunen olması gereken her at sahibinin İSG açısından kendi çalışan seyisinden sorumlu olduğudur. TJK afiş ve uyarı levhalarıyla seyislerin İSG farkındalığı konusunda elinden geleni yapmaktadır. Farklı işverenlerin müşterek kullandığı iş sahalarında denetim ve takip oldukça zor ve meşakkatli bir iştir. Bu sorunun çözümü Tarım ve Orman Bakanlığı ve TJK müşterek çalışmalarıyla oluşturulabilir. Çünkü at sahiplerinin kendi sorumluluğunda olan çalışanlarına ait yükümlülüklerini tam olarak yerine getirmediği ve İSG'ye gereken özeni göstermediği görülmüştür. Bu yorumun dayanağı olarak seyislerin bir kısmının kişisel koruyucu donanımlarının mevcut olmadığını belirtmesidir. Kimi at sahipleri kendi atlarına kendileri bakmaktadır. Bu tür bir atı olan

at sahiplerinin kendi atlarına bakarken İSG açısından kendilerini denetlemeleri ve kurallara uygunluğu yerine getirmeleri pek olağan bir durum değildir.

Yapılan gözlem, analiz ve tespitler ışığında at yarışları sektöründe çalışan seyislerin İSG farkındalığı arttırmak, çalışma ortamlarındaki riskleri kabul edilebilir seviyeye indirmek ve oluşabilecek iş kazalarını önlemek için öncelikle yapılması gereken öneriler aşağıda sıralanmıştır.

- En temel sorun olan seyislerin İSG eğitimi alması sorununu ortadan kaldırma için seyislere İSG eğitimi verilmesinin farklı yolları aranmalıdır. Hipodromda çalışan seyislerin seyislik lisansları her yıl vizelemektedir. Bu vizeleme işleminin bir maddesi de seyislerin İSG eğitimi almış olmaları olarak belirlenebilir.
- TJK düzenli olarak seyislere yönelik meslek içi eğitimler düzenleyebilir ve bu eğitimin bir bölümü İSG eğitiminden oluşabilir.
- Kullanılması gereken kişisel koruyucu donanımların seyislerin işverenleri tarafından sağlanması ve denetiminin artmasına yönelik yeni kurallar uygulanabilir.
- Seyislik lisansı eğitimine İSG eğitimi de eklenerek lisans sınavında ölçme sorularına İSG farkındalığını ölçmeye yönelik sorular eklenebilir.
- Seyislerin en İSG risklerinden bir diğeri atlardan kaynaklı olanlardır. Halihazırda seyislik lisansı eğitimlerinde verilen at davranışı modülleri detaylandırılıp daha kapsamlı işlenebilir.
- Müşterek çalışma alanlarındaki İSG risklerine karşı eğitimler oluşturulup seyislerin bunlardan faydalanması sağlanabilir.
- Seyislerin eğitim seviyesinin düşük olduğu göz önüne alınarak verilecek olan eğitimlere metinsel eğitimlerin yanında daha fazla görsel ve işitsel kısımlar eklenebilir.
- Belirli aralıklarla müşterek çalışma alanlarında hijyen ölçümleri yapılabilir.
- Kullanılması gereken kişisel koruyucu donanımlar standardize edilerek sadece onaylı olanların kullanılması sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- (2010, 06 13). 12 10, 2023 tarihinde www.mevzuat.gov.tr:
<https://www.mevzuat.gov.tr/anasayfa/MevzuatFihristDetayIframe?MevzuatTur=7&MevzuatNo=14918&MevzuatTertip=5> adresinden alındı.
- (2015, 12 06). 12 15, 2023 tarihinde www.horsenation.com:
<https://www.horsenation.com/2015/04/06/fatal-disease-glanders-found-at-texas-border/> adresinden alındı.
- (2015, 08 05). 12 15, 2023 tarihinde www.tjk.org:
<https://www.tjk.org/TR/map/News/Page/13884?Tarih=05.08.2015+17%3A> adresinden alındı.
- (2019, 11 30). 12 15, 2023 tarihinde www.cnnturk.com:
<https://www.cnnturk.com/turkiye/at-yarisciligi-dunyasi-binlerce-kisiye-istihdam-sagliyor?page=2> adresinden alındı.
- (2020, 06 05). 12 15, 2023 tarihinde www.knottygirlz.com:
<https://www.knottygirlz.com/blog/how-to-recognize-anxiety-in-horses/> adresinden alındı.
- (2023). 12 06, 2023 tarihinde www.sgk.gov.tr:
<https://www.sgk.gov.tr/Istatistik/Yillik/fcd5e59b-6af9-4d90-a451-ee7500eb1cb4/> adresinden alındı.
- (2023). 16 06, 2023 tarihinde
<https://www.tjk.org/TR/YarisSever/Static/Page/AyrintiliIstatistikler>:
<https://www.tjk.org/TR/YarisSever/Static/Page/AyrintiliIstatistikler> adresinden alındı.
- (2023). 12 06, 2023 tarihinde www.tigem.gov.tr:
<https://www.tigem.gov.tr/Folder/CarouselDosyasi/d5364eb6-320e-4bc8-86b5-e3bc5a861e7d.pdf> adresinden alındı.
- (2023, 06 24). 12 15, 2023 tarihinde www.ntvspor.net: <https://www.ntvspor.net/diger-sporlar/97-gazi-kosusu-ne-zaman-saat-kacta-6496b03ee160ea004879a904> adresinden alındı.

- (2023). 12 14, 2023 tarihinde www.mevzuat.gov.tr:https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=16909&MevzuatTur=9&MevzuatTertip=5 adresinden alındı.
- (2024, 04 24). 12 10, 2023 tarihinde liderform.com.tr:https://liderform.com.tr/articles/11672-ilk-kez-start-alan-cahil-adam-neden-bariyerleri-kirarak-ic-kulvara-girdi.html adresinden alındı.
- Armytage, M. (2019, 09 05). 12 11, 2023 tarihinde www.telegraph.co.uk:https://www.telegraph.co.uk/racing/2019/09/05/maisons-laffitte-biting-incident-offers-equine-psychologists/ adresinden alındı.
- At Yarışı Yazarları Derneği*. (2023, 12 15). [www.ayyd.org: http://www.ayyd.org/at-yarisi-yazarlari-dernegi/hipodromlarimiz/istanbul-veliefendi-hipodromu](http://www.ayyd.org:www.ayyd.org/at-yarisi-yazarlari-dernegi/hipodromlarimiz/istanbul-veliefendi-hipodromu) adresinden alındı.
- Balıkçı, A. (2021, 04 06). 12 15, 2023 tarihinde www.aa.com.tr:https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/milyon-dolarlik-safkan-atlar-bu-hastanede-ozenle-tedavi-ediliyor/2199525# adresinden alındı.
- Chapman, M., Thomas, M., & Thompson, K. (2020). What people really think about safety around horses: The relationship between risk perception, values and safety behaviours. *Animals*, 10(12), 2222.
- Çırakoğlu, S., & Goncagül, G. (2019). Atçılık Sektöründe Çalışanların Zoonotik Enfeksiyon Risk Etmenlerinin Değerlendirilmesi. *OHS ACADEMY İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi*, 2(3), 77-87.
- Davies, E., McConn-Palfreyman, Parker, W., Cameron, L. J., & Williams, J. M. (2022). Is injury an occupational hazard for horseracing staff? *International journal of environmental research and public health*, 19(4), 2054.
- Freeman, D. W., Woods, M. D., & Walker, O. L. (1997). Demographics and Economic Impact of the Horse Racing Industry in Oklohoma. *Division of Agricultural Sciences and Natural Resource*, 1-6.
- Güngör, S. (2022). *Atçılık İşletmelerinde Tesis Yeri Seçimi Uygunluğunun İncelenmesi*. Tarsus.

- Hendricks, K., Downes, A., Gibbins, J., Casini, V., & Page, E. (2009). *An Overview of Safety and Health for Workers in the Horse-Racing Industry*. Cincinnati: National Institute for Occupational Safety and Health.
- <https://www.ilo.org>. (2023, 11 24). <https://www.ilo.org/ankara/areas-of-work/osh/lang--tr/index.htm> adresinden alındı
- Iba, K., Wada, T., Kawaguchi, S., Fujisaki, T., Yamashita, T., & Ishii, S. (2001). Horse-related injuries in a thoroughbred stabling area in Japan. *Archives of orthopaedic and trauma surgery*(121), 501-504.
- Karaahmetoğlu, A. (2022). Türkiye Cumhuriyeti'nde İş Sağlığı ve Güvenliği Sisteminin Temel Dinamikleri ve Uygulama Alanları. *Karadeniz Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 123-147.
- Karacan, E., & Erdoğan, Ö. N. (2011). İşçi Sağlığı ve İş Güvenliğine İnsan Kaynakları Fonksiyonları Açısından Çözümsel Bir Yaklaşım. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 102-116.
- Koçak, O., & Koray, N. (2018). İş Sağlığı ve Güvenliği Konusunda Avrupa Birliği Uygulamaları ve Türkiye'ye Yansımaları. *Uluslar Arası Toplum Araştırmaları Dergisi, OPUS International Journal of Society Researches*, 1779-1811.
- Köseman, A., & Şeker, İ. (2016). Atlarda Davranış ve Sportif Amaçlı Atlarda Önemi. *Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Veteriner Dergisi*, 30(2), 147-155.
- Lindahl, C., Bergman Bruhn, A., & Anderson, I. M. (2022). Occupational safety climate in the Swedish equine sector. *Animals*, 12(4), 438.
- SGK. (2023, 11 28). SGK: <https://www.sgk.gov.tr/Istatistik/Yillik/fcd5e59b-6af9-4d90-a451-ee7500eb1cb4/> adresinden alındı.
- Swanberg, J. E., Clouser, J. M., Westneat, S. C., Marsh, M. w., & Reed, D. B. (2013). Occupational injuries on thoroughbred horse farms: A description of Latino and non-Latino workers. *International journal of environmental research and public health*, 10(12), 6500-6516.
- Şen, M. (2015). İş sağlığı ve güvenliği kavramı tarihsel gelişim ve dayanakları. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 117-143.

- TİGEM.* (2023). 12 01, 2023 tarihinde <https://www.tigem.gov.tr:https://www.tigem.gov.tr/GenelGosterim/Index/126edfc4-f83f-ee11-b80e-00155d019b76> adresinden alındı.
- TJK.* (2017, 10 10). 12 2023, 05 tarihinde <https://www.tjk.org:https://www.tjk.org/TR/Kurumsal/News/Data/29482> adresinden alındı.
- TJK.* (2023, 12 08). [www.tjk.org:](http://www.tjk.org) <https://www.tjk.org/TR/map/News/Page/13884?Tarih=05.08.2015+17%3A12%3A36> adresinden alındı.
- TÜİK.* (2023, 11 28). TÜİK: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-Eylul-2021-37483#:~:text=Tar%C4%B1m%20d%C4%B1%C5%9F%C4%B1%20sekt%C3%B6rde%20kay%C4%B1t%20d%C4%B1%C5%9F%C4%B1,%30%2C5%20olarak%20ger%C3%A7ekle%C5%9Fti>. adresinden alındı.
- Ünlüoğlu, M. (2022). At Yarışları Endüstrisinin Türkiye Ekonomisine Katkıları Üzerine Bir Değerlendirme. *Turkish Studies-Social Sciences*, 1249-1263.
- WHO.* (2023, 12 07). [who.int:](http://who.int) <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/zoonoses#:~:text=A%20zoonosis%20is%20any%20disease,through%20vaccination%20and%20other%20methods> adresinden alındı.
- [www.yarisdergisi.com.](http://www.yarisdergisi.com) (2023, 12 15). [www.yarisdergisi.com:](http://www.yarisdergisi.com) <https://www.yarisdergisi.com/tjkdan-kor-gozluk-ve-kask-kullanimi-hakkinda-duyuru/> adresinden alındı.
- [www.ykk.gov.tr.](http://www.ykk.gov.tr) (2023). 12 10, 2023 tarihinde [www.ykk.gov.tr:](http://www.ykk.gov.tr) <https://www.ykk.gov.tr/Sayfa/Detay/244> adresinden alındı.
- Yarış Dergisi.* (2023, 12 15). [www.yarisdergisi.com:](http://www.yarisdergisi.com) <https://www.yarisdergisi.com/2023-yili-yaz-sezonu-ahir-muracaatlari-belli-oldu/> adresinden alındı

EKLER

EK 1: ANKET FORMU

ANKET FORMU

Bu anket formu İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesinde Fen Bilimleri Enstitüsü İş Sağlığı ve Güvenliği Tezli Yüksek Lisans Programı Öğrencisi Mehmet POLAT tarafından Yarışçılık Sektöründe Çalışan At Bakıcıların İş Sağlığı ve Güvenliği Hakkındaki Farkındalığının ölçülmesi amacıyla hazırlanmıştır.

1- Lütfen size uygun cevabı işaretleyiniz.

KİŞİSEL BİLGİLER						
1	Medeni Durumunuz	Evli ()	Bekar ()			
2	Yaşınız	18-24 ()	25-31 ()	32-38 ()	39-45 ()	46 ve Üstü ()
3	Öğrenim Durumunuz	İlkokul ()	Lise ()	Önlisans ()	Lisans ()	
4	Bu Meslekteki Hizmet Süreniz	1-3 ()	3-6 ()	7-10 ()	10-15 ()	15 ve Üstü ()

ARAŞTIRMA SORULARI LÜTFEN SİZE UYGUN OLAN CEVABI "EVET ya da HAYIR" ŞEKLİNDE CEVAPLAYINIZ		
Daha önce İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi aldınız mı?	EVET	HAYIR
Çalıştığınız iş ortamındaki İş Sağlığı ve Güvenliği risklerinin farkında mısınız?	EVET	HAYIR
Çalıştığınız yerde kendinizi iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk altında hissediyor musunuz?	EVET	HAYIR
Çalıştığınız alanda iş sağlığı ve güvenliği uyarı işaretleri mevcut mudur?	EVET	HAYIR
İş Sağlığı ve Güvenliği uyarı işaretlerinin anlamlarını biliyor musunuz?	EVET	HAYIR
Çalışmanız sırasında kullanmanız gereken kişisel koruyucu donanımlar var mıdır?	EVET	HAYIR
Çalışmanız sırasında hangi kişisel koruyucu donanımları kullanmanız gerektiğini biliyor musunuz?	EVET	HAYIR
Çalıştığınız bölümde bulunan iş sağlığı ve güvenliği uyarı işaretlerine uygun çalışıyor musunuz?	EVET	HAYIR
Çalışmanız sırasında kullanmanız gereken kişisel koruyucu donanımları kullanıyor musunuz?	EVET	HAYIR
İş Sağlığı ve Güvenliği açısından denetlendiğinizi düşünüyor musunuz?	EVET	HAYIR
Kişisel koruyucu donanımlarınızı kullanmadığınız için sorumlu bir kişi tarafından uyarıldığınız oldu mu?	EVET	HAYIR
Sorumlu kişiler tarafından uyarılmak İş Sağlığı ve Güvenliği uygulamalarına uyum sağlamanızı kolaylaştırıyor mu?	EVET	HAYIR
Çalıştığınız işveren tarafından iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları ihlalinizde cezai yaptırım uygulanıyor mu?	EVET	HAYIR

Lütfen Arka Sayfaya Geçiniz

İş yeri dışındaki hayatınızda sağlık ve güvenlik kurallarına dikkat ediyor musunuz?	EVET	HAYIR
Çalışma ortamınızda atlara uyguladığınız tedaviler sonucu ortaya çıkan tıbbi atıkları nasıl depolayacağınızı biliyor musunuz?	EVET	HAYIR
Toplu bir alanda yaşadığınız için çevrenizdeki bulaşıcı hastalık risklerini ve bunlardan nasıl korunacağınızı biliyor musunuz?	EVET	HAYIR
Çevrenizde yaralanmalı iş kazasına şahit oldunuz mu?	EVET	HAYIR
Çalışma ortamınızı güvenli buluyor musunuz?	EVET	HAYIR
Çalışma ortamınızın hijyenik olmasına dikkat ediyor musunuz?	EVET	HAYIR
Ülkemizde gerçekleşen iş kazaları hakkında bilgi sahibi misiniz?	EVET	HAYIR

EK 2: ANKET SONUÇLARI

	Kişi	Medeni Durum	Yaş	Öğrenim Durumu	Meslekteki Hizmet Süresi	Soru 1	Soru 2	Soru 3	Soru 4	Soru 5	Soru 6	Soru 7	Soru 8	Soru 9	Soru 10	Soru 11	Soru 12	Soru 13	Soru 14	Soru 15	Soru 16	Soru 17	Soru 18	Soru 19	Soru 20
Form 1	2	2	1	4	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Form 2	2	2	1	4	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Form 3	2	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Form 4	1	4	2	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Form 5	2	1	2	2	2	1	1	1	1	2	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Form 6	2	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Form 7	1	2	1	4	2	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Form 8	2	1	2	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Form 9	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	2	1	1	1	1	2	2	2	2
Form 10	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2
Form 11	1	3	1	4	2	2	2	2	1	1	1	1	1	2	1	2	2	1	1	1	2	2	2	2	2
Form 12	1	2	2	3	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Form 13	1	2	2	4	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Form 14	2	2	3	2	1	1	2	1	1	1	2	2	2	2	1	2	1	2	2	2	2	2	1	2	2
Form 15	2	2	1	3	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
Form 16	2	1	1	3	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Form 17	2	1	1	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1
Form 18	2	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	2	2	1	1	2	2
Form 19	2	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Form 20	2	1	1	1	1	1	2	1	2	1	2	1	1	1	2	1	1	1	2	1	2	1	2	1	1
Form 21	1	2	1	4	2	1	1	2	2	2	2	1	2	1	2	1	1	1	1	2	2	1	2	1	2
Form 22	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	2	2	1	2	2	2	1	1	2	2	2	2	1	1
Form 23	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	1	2	1	2	1	2	1	2	1
Form 24	2	2	1	5	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Form 25	2	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1
Form 26	2	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Form 27	1	2	1	3	2	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Form 28	2	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Form 29	2	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Form 30	2	4	2	3	1	1	2	1	1	2	1	1	1	2	1	2	1	1	1	2	1	2	1	2	1
Form 31	2	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Form 32	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	2	1	2	1	1	2	2
Form 33	2	2	1	4	2	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Form 34	2	1	1	2	2	1	1	2	1	2	1	2	2	2	2	1	2	1	1	2	1	2	1	2	1
Form 35	2	1	1	2	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	2	1	2	2	2	2
Form 36	2	2	1	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	2
Form 37	2	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	1	2	2	2	2	2
Form 38	2	1	1	2	2	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1
Form 39	2	2	1	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	2	2
Form 40	1	3	1	5	2	1	2	2	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	2	1	2	2	2	2
Form 41	2	1	2	2	2	1	2	1	1	1	2	1	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2
Form 42	2	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2
Form 43	2	1	1	2	2	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Form 44	1	3	1	4	2	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	2	2	2	2
Form 45	2	1	2	3	1	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
Form 46	1	2	1	3	2	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Form 47	2	1	2	1	2	1	1	1	1	2	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	2	2	1	2
Form 48	2	1	1	2	2	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	2	2	1	2
Form 49	2	1	1	2	2	1	2	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	2
Form 50	2	1	1	3	2	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Form 107	1	4	1	5	2	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1		
Form 108	1	4	1	5	2	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1
Form 109	1	4	1	5	2	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	2	2	1	1	2	2
Form 110	1	3	1	5	2	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	2	1	1	1	2	2	1
Form 111	1	4	2	2	2	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	2	2	1	2	2	1	2	2	2
Form 112	1	3	1	3	2	2	2	1	1	2	1	2	1	2	1	1	1	2	1	1	2	2	1	1
Form 113	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1
Form 114	1	5	1	5	2	2	1	2	2	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	2
Form 115	1	2	1	2	2	1	1	2	1	2	1	1	1	2	2	1	2	2	1	1	2	2	2	2
Form 116	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2
Form 117	2	2	1	4	2	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	2	2	2	2	2	1	2	2	2
Form 118	1	2	2	5	2	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	2	1	1	1	1	2	1	2
Form 119	2	1	1	3	2	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2
Form 120	1	3	1	4	2	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Form 121	1	3	1	5	2	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Form 122	1	1	1	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2	1	2	1	1
Form 123	2	2	2	1	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1	2	2	1	1	1	1	2	1	2
Form 124	1	3	1	4	2	1	1	2	1	2	2	2	1	2	1	1	1	1	2	1	1	2	1	2
Form 125	1	3	1	4	2	1	2	1	1	1	2	2	1	2	1	2	2	2	1	1	2	1	1	1
Form 126	1	2	1	3	1	1	2	1	2	2	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2
Form 127	1	4	1	4	2	2	2	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1	2	1	1	2	2	1	1
Form 128	2	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	2	2	1	1	1	2	2	1	1	2	1	2	2
Form 129	1	2	1	3	1	1	1	2	1	2	1	1	1	2	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1
Form 130	1	4	1	4	2	1	1	2	2	1	1	1	1	2	1	1	2	2	1	2	1	2	1	2
Form 131	1	5	1	5	2	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1
Form 132	1	4	1	5	2	2	1	2	2	1	1	2	2	2	1	1	2	1	1	2	1	2	2	2
Form 133	2	1	1	3	2	1	2	2	1	2	1	1	2	1	2	2	1	1	1	1	2	1	2	2
Form 134	1	3	1	5	2	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	2	1	2	1	2	2	2
Form 135	2	3	1	5	2	1	1	2	2	2	1	2	2	2	2	1	1	1	1	2	1	2	2	2
Form 136	2	1	1	3	2	1	1	1	1	2	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	2	1	2
Form 137	2	2	2	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	2	1	2	1	1	1	2	2	1	1
Form 138	2	2	1	4	2	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	2	2	1	2	1	2	2	2
Form 139	2	2	1	4	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	2	1	1
Form 140	2	1	3	1	2	1	2	2	1	2	1	1	2	2	1	1	2	1	1	1	2	2	1	1
Form 141	1	4	1	5	2	2	1	2	2	1	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	1	2	2	2
Form 142	2	3	1	4	1	1	1	2	2	1	1	2	1	2	1	1	2	2	1	2	1	2	1	2
Form 143	2	2	1	3	2	1	1	2	2	2	1	2	1	2	1	1	2	2	2	2	2	2	1	2
Form 144	1	3	1	4	2	2	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1	2	2	1	1	2
Form 145	1	4	2	4	2	2	1	2	2	1	1	2	1	2	1	1	1	2	1	2	2	1	1	2
Form 146	2	2	1	4	2	2	1	2	2	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	2	2	2	1	2
Form 147	2	2	3	2	2	1	1	2	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	1	2	2	2
Form 148	2	2	2	2	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	2	1	1
Form 149	1	3	1	4	2	1	1	1	2	2	1	2	2	2	1	1	2	2	1	1	2	2	2	2
Form 150	1	2	1	3	2	2	1	1	2	1	1	2	1	2	2	1	2	2	1	2	1	2	2	2
Form 151	2	1	3	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	2	2	1	2
Form 152	2	1	1	3	2	1	1	2	2	1	1	2	1	1	1	1	2	2	1	2	1	2	1	2
Form 153	1	3	1	2	2	2	1	2	2	1	1	2	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Form 154	1	5	2	5	2	2	1	2	2	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1	2	1	2
Form 155	2	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1
Form 156	1	3	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Form 157	1	2	1	4	1	2	2	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1
Form 158	2	2	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Form 159	1	2	1	3	2	1	1	1	2	2	1	1	1	2	1	1	1	1	2	2	1	2	1	2
Form 160	1	5	1	5	2	1	1	2	2	1	2	2	1	2	1	1	1	2	2	2	1	2	1	2
Form 161	1	4	1	5	2	1	1	1	2	1	1	2	1	1	2	2	1	2	1	2	1	1	2	1
Form 162	2	1	2	2	2	2	2	1	2	1	1	2	2	2	1	1	1	1	2	2	1	2	1	2

EK 3: ÇALIŞMA İÇİN TJK'DAN ALINAN İZİN

15/04/2019
İstanbul

TÜRKİYE JOKEY KULÜBÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Kulübünüz Genel Müdürlüğüne internetten yaptığım başvuru üzere, İş Sağlığı ve Güvenliği Yüksek Lisans eğitimimdeki ders aşamasını tamamlamış ve tez çalışmamı Yarışçılık Sektöründeki at bakıcıların(seyislerin) İş Sağlığı Ve Güvenliği hakkındaki farkındalık düzeylerini ölçmek üzere yapmak istiyorum. Bilindiği üzere ülkemiz İş Sağlığı ve Güvenliği alanında gerekli adımları atmaya devam etmekte ve bu sayede iş kazalarının önüne geçmeye çalışmaktadır. Bende yarışçılık sektöründe esas emekçi olan seyis arkadaşların farkındalığının artırılmasını ve bu alandaki iş kazalarının minimuma indirilmesi için emek harcayıp çalışmamı tamamlamak istiyorum. Çalışmam için anket yapmayı öngörüyorum ve bu hususta hipodromda saha çalışması için izninizi arz ediyorum. Ekte kulübünüz beyaz masa ve YKK ile yazışmalarım mevcuttur. Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Mehmet POLAT
İnsaat Mühendisi

Adres: Halkalı Cad. No:2 Küçükçekmece İstanbul,
Tel :05457110525
Tc :38042160352

Ekler:

1. TJK Beyaz Masa İle Olan Yazışma Dökümü
2. YKK ile Olan Yazışma Dökümü

TÜRKİYE JOKEY KULÜBÜ		Gelen Evrak	Gereği	Bilgi
Genel Müdürlüğü		İçin	İçin	İçin
Tarih	15.04.2019			
Havale No	3187			
Genel Müdür				
GMV(Yeşilçilik ve İnsan Kayn.)				
GMV(Mali İşler Satınalma ve İns.)				
GMV(Kurumsal İt. ve Mkt. Bnh.)				
GMV(Yarışçılık ve Hip. Müd.)				
At Sağl. Vet. Hizm. Md.				
Genel Muhasebe Müdürlüğü				
Hara ve Aşım İst. Koordin. Md.				
Hara Müdürlüğü				
Hipodrom Müdürlüğü				
Evlukek İşlem Bürosu				
İnsan Kaynakları Müdürlüğü				
İns. ve Yapı Destek Müdürlüğü				
Lojistik ve Satınalma Müdürlüğü				
Yarışçılık Müdürlüğü				
Müşterek Beh. ve Bakiik Teşh. Md.				

30.04.2019
Sn: Cedit Özdemir
Talep sahibi ile görüş yapacağı ve işmler hakkında da detaylı bilgi (Anket soruları vs) alınması sonra görüşlerini bil- dikten sonra rica ederim. 15/04/2019

Sn: Cedit Özdemir.
Görüşlemleriz doğrultusunda gereğini ve takibinizi rica ederim. 30/04/2019

Yazı İşleri

Kimden: Çetin Özdemir
Gönderme Tarihi: 30 Nisan 2019 Salı 15:29
Kime: Mehmet Şirin Bozkurt
Bilgi: Hakan Tümsek; Çağrı Karaca; YAZI ISLARI SEFLİGİ; Betül Akçaoğlu
Konu: FW: 1517 nolu dilekçe hk.
Ekler: 201904301324.pdf; 201904301323.pdf

Mehmet Bey

15/04/2019 tarih ve 1517 sayılı dilekçe ile sahibinin at bakıcılarının (Seyislerin) "İş Sağlığı ve Güvenliği hakkındaki farkındalık düzeylerinin ölçülmesi" amaçlı anket yapma talebinin tarafımızca olumlu olacağı kanaatindeyiz. Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla

Çetin Özdemir

Türkiye Jokey Kulübü
İstanbul Hipodrom Müdürlüğü
İstanbul Hipodrom Müdürü
Tel : 0 (212) 414 6560
Faks : 0 (212) 414 6939
www.tjk.org |

From: Çağrı Karaca
Sent: Tuesday, April 30, 2019 3:07 PM
To: Çetin Özdemir
Cc: Hakan Tümsek; Mustafa Serhat Sarı; Betül Akçaoğlu
Subject: 1517 nolu dilekçe hk.

Çetin Bey,

15.04.2019 tarihinde 1517 'nolu dilekçeye istinaden , Sn.Mehmet Polat ile görüşmemiz neticesinde;

Kendisinin İstanbul Zaim Üniversitesinde yüksek lisans yaptığını, tez çalışması için yarışçılık sektöründe çalışan at bakıcılarının iş sağlığı ve güvenliği konusunda ki farkındalıklarını arttırmak amacıyla anket hazırladığını , kendisinin seyis ve at sahibi çevresinin olduğunu bizim belirleyeceğimiz tarihlerde yaklaşık 150-200 kadar seyis ile bu anketi gerçekleştireceğini beyan etmiştir.

Çalışma sonunda hazırladığı tezin bizden onay almadan okula vermeyeceğini söylemiştir. Daha önce böyle bir çalışma yapılmaması sebebiyle kurumumuz adına faydalı olacağı görüşündeyim. Anket yaparken soracağı sorular ekte belirtilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

ÖZ GEÇMİŞ

İsmim Mehmet POLAT

A. EĞİTİM

Lise: Yenibosna Lisesi (2005-2009)

Üniversite (Lisans): İnönü Üniversitesi, İnşaat Mühendisliği, (2009-2013)

Üniversite (Ön Lisans): İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Veterinerlik Meslek Yüksek Okulu, Atıcılık ve Antrenörlüğü, (2019-2022)

Üniversite (Yüksek Lisans): İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İş Sağlığı ve Güvenliği, (2015-Devam ediyor.)

B. MESLEKİ DENEYİM

2015-Devam ediyor. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı, İnşaat Mühendisi.

- İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi **Merkezi Derslik Binası 12.732 Metrekare Kapalı Alanlı**, Betonarme Karkas ve Çelik Taşıyıcı Sistemli Yapı Tamamlanma Yılı 2023
- İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi **Teknopark İdare Binası 23.000 Metrekare Kapalı Alanlı**, Betonarme Karkas ve Çelik Taşıyıcı Sistemli Yapı Tamamlanma Yılı 2021
- İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi **Yemekhane Binası Yapım İşİ / 3814 Metrekare Kapalı Alanlı**, Betonarme Karkas Taşıyıcı Sistemli, Çelik Çatı Örtülü Yapı / Tamamlanma Yılı 2018
- İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi **Kütüphane Binası / 10.426 Metrekare Kapalı Alanlı**, Betonarme Karkas Taşıyıcı Sistemli Yapı, Tamamlanma Yılı 2018
- İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi **Stadyum ve Tribün Binaları Yapım İşİ / Betonarme Karkas Taşıyıcılı, Çelik Çatılı Yapı Tamamlanma Yılı 2018**
- İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi **Cami Yapısı / 3654 Metrekare Kapalı Alanlı Betonarme Taşıyıcı Sistemli Yapı / Tamamlanma Yılı 2018**

- İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi **Yabancı Diller Yüksek Okulu Yapısı / 10.055 Metrekare Kapalı Alanlı** Betonarme Yapı / Tamamlanma Yılı 2016
- İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi **Uluslararası İslam Ekonomisi Finansı ve Araştırma Merkezi Binası Yapım İşi / 4772 Metrekare Kapalı Alanlı** Betonarme Taşıyıcı Sistemli Yapı / Tamamlanma Yılı 2016
- İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi **Misafirhane Binaları Yapım İşi / 1940 Metre Kare Kapalı Alanlı 2 Blok Konut Binası / Tamamlanma Yılı 2015**

10/2013-05/2015. Arıklı Yapı Mühendislik LTD. ŞTİ., Saha Kontrol Mühendisi.

- İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi **1. Etap Eğitim Fakültesi, Kız ve Erkek Öğrenci Yurtları Yapım İşi/ Toplam 28.500 Metrekare Kapalı alanlı 2 Adet Yurt ve 1 Adet Fakülte Binası / Tamamlanma Yılı 2015**

10/2012-06/2013. Es-Peker İnşaat. Saha Mühendisi.

- Malatya – Elazığ yolundaki Battalgazi Kavşak Köprüsü Yapılması / 1150 Metre Uzunluğunda, Art Germeli Kiriş Sistemli Bat-Çık Alt Geçit Yapımı İşi